

RAKKESTAD KOMMUNE

Omsorgsutvalget

MØTEINNKALLING

Omsorgsutvalget	
Møtedato/sted: 14.11.2012 Formannskapssalen, Kulturhuset	kl. 18.00

SAKSLISTE:

Godkjenning av protokoll

12/12

BUDSJETT 2013 OG HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2013-2016

13/12

PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM FOR ANLEGG OG OMRÅDER 2013 - 2016

Saksdokumentene følger vedlagt.

Eventuelt lovlig forfall meldes omgående til postmottak@rakkestad.kommune.no eller til servicekontoret, tlf. 69225500.

Rakkestad, den 7. november 2012

Stein Bruland (s)
Leder

RAKKESTAD KOMMUNE

Omsorgsutvalget

Saksbehandler Stine Kihl

Arkiv nr. 151

Utvalg	Saknr	Møtedato
Ungdomsrådet	4/12	05.11.2012
Eldrerådet	12/12	05.11.2012
Rådet for funksjonshemmede	5/12	05.11.2012
Arbeidsmiljøutvalget	3/12	07.11.2012
Oppvekstutvalget	11/12	13.11.2012
Teknikk- og miljøutvalget	25/12	13.11.2012
Omsorgsutvalget	12/12	14.11.2012
Formannskapet	/	
Kommunestyret	/	

Utvalgssak 12/12

Saknr 12/2854

Løpenr 15004/12

12-12 BUDSJETT 2013 OG HANDLINGS- OG ØKONOMIPLAN 2013-2016

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Med hjemmel i kommunelovens §§ 44 og 45 vedtas Rakkestad kommunes budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 med netto utgiftsrammer fordelt på de enkelte rammeområdene, slik det fremkommer i budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 side 54 og 55 (Budsjettskjema 1B) og side 63 og 64 (Økonomiplan: Per rammeområde og totalt for perioden 2013-2016) – totalt kr 380 165 942 for 2013.
2. Rådmannen gis fullmakter iht. bokstav D i dokumentet budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 side 68.
3. De kommunale gebyrer, egenbetalinger og avgifter fastsettes i samsvar med budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 side 71 til og med side 88 (Vedlegg 1: Priser for kommunale varer og tjenester, samt vedlegg 1a og 1b).
4. Det kommunale skattøre fastsettes til 11,6 prosent.
5. Investeringsbudsjettet for 2013 og 2013-2016 (inkl. finansiering), vedtas slik det fremgår av budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 side 45-49 (Investeringsbudsjettet – sammendrag) og side 56 og 57 (Budsjettskjema 2B) – totalt kr 74 850 000 i 2013 til investeringer i anleggsmidler.
6. Det godkjennes låneopptak på kr 55 000 000 til finansiering av investeringer og startlån i 2013 – se side 70 i budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016.

Eldrerådets behandling:

Rådmann Alf Thode Skog orienterte om budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016 felles for Ungdomsrådet, Funksjonshemmedes råd og Eldrerådet.

Eldrerådet vurderer at rådmannens forslag til budsjett 2013 på en offensiv måte imøtekommer utfordringene i forhold til samhandlingsreformen. Dette vises gjennom ulike tiltak innenfor seksjonene Skautun, Hjembaserte tjenester og Familiesenter. Eldrerådet er

spesielt opptatt av at det aktivt jobbes for at pasienter i sykehjem tilbys enerom i hht nasjonale føringer og at det planlegges opprettelse av folkehelsekoordinatorstilling i Rakkestad.

Seksjons kultur har som mål å låne ut 45 000 medier på Biblioteket i 2013. Eldrerådet vil påpeke Bibliotekets plassering og tilgjengelighet som helt avgjørende for at publikum / kunder i alle aldre skal ha mulighet for å benytte kulturtilbudet. Eldrerådet er godt fornøyd med dagens plassering av Biblioteket.

I tillegg ønsker Eldrerådet at følgende punkter blir vurdert i budsjettarbeidet:

- Fortau eventuelt gang-/sykkelvei langs Mjørudgata bør opparbeides da det langs denne veien ferdes barn, unge og eldre som opplever farefulle situasjoner på grunn av tungtrafikk og biler med høy hastighet.
- Som et ledd i folkehelsearbeidet ber Eldrerådet Rakkestad kommune legge til rette for en "BB-park" (område hvor det legges til rette for spill av bl a Bowls og Boccia) på opparbeidet grøntområde ved Lyngveien.

Eldrereådets uttalelse til Omsorgsutvalget :

Eldrerådets uttalelse er i samsvar med rådmannens forslag til vedtak. I tillegg ønsker Eldrerådet at følgende punkter blir vurdert i budsjettarbeidet:

- Fortau eventuelt gang-/sykkelvei langs Mjørudgata bør opparbeides da det langs denne veien ferdes barn, unge og eldre som opplever farefulle situasjoner på grunn av tungtrafikk og biler med høy hastighet.
- Som et ledd i folkehelsearbeidet ber Eldrerådet Rakkestad kommune legge til rette for en "BB-park" (område hvor det legges til rette for spill av bl a Bowls og Boccia) på opparbeidet grøntområde ved Lyngveien.

Rådet for funksjonshemmedes behandling:

Funksjonshemmedes råds uttalelse er i samsvar med rådmannens forslag til vedtak. I tillegg ønsker Funksjonshemmedes råd at følgende punkter blir vurdert i budsjettarbeidet :

- Ferieturer for funksjonshemmede – Rådet vil be om at tilskudd til ledsager på ferieturer for funksjonshemmede gjeninntas i budsjettet og at det blir sett på ordningen på nytt.
- Hevning av timelønnen til støttekontakter. Avlønningen er den laveste i fylket og 30 40 kr mindre pr. time enn i nabokommunene. Både som tiltak for å skaffe støttekontakter og for å verdsette den jobben de gjør.
- Noe økt bemanning i boliger når dagtilbud har feriestengt, slik at beboerne kan oppleve "litt" i sommertiden.
- Tilgjengelighet for funksjonshemmede på idrettsarena/tribune – spesielt ved Rakkestad stadion.
- Aktivitet for funksjonshemmede for eksempel boccia i nær tilknytning til helse- og velferdsenteret/Familiesenteret.
- Rådet ønsker at de sosiale tjenestene ved NAV (avlastning, støttekontakt) får mer oppmerksomhet i kommunens Handlings- og økonomiplan.

Rådet for funksjonshemmedes uttalelse til Omsorgsutvalget :

Funksjonshemmedes råds uttalelse er i samsvar med rådmannens forslag til vedtak. I tillegg ønsker Funksjonshemmedes råd at følgende punkter blir vurdert i budsjettarbeidet :

- Ferieturer for funksjonshemmede – Rådet vil be om at tilskudd til ledsager på ferieturer for funksjonshemmede gjeninntas i budsjettet og at det blir sett på ordningen på nytt.
- Hevning av timelønnen til støttekontakter. Avlønningen er den laveste i fylket og 30 40 kr mindre pr. time enn i nabokommunene. Både som tiltak for å skaffe støttekontakter og for å verdsette den jobben de gjør.
- Noe økt bemanning i boliger når dagtilbud har feriestengt, slik at beboerne kan oppleve "litt" i sommertiden.
- Tilgjengelighet for funksjonshemmede på idrettsarena/tribune – spesielt ved Rakkestad stadion.
- Aktivitet for funksjonshemmede for eksempel boccia i nær tilknytning til helse- og velferdssenteret/Familiesenteret.
- Rådet ønsker at de sosiale tjenestene ved NAV (avlastning, støttekontakt) får mer oppmerksomhet i kommunens Handlings- og økonomiplan.

Saksopplysninger:

Vedlegg: 1 – Forslag til budsjett 2013 og handlings- og økonomiplan 2013-2016.

Bakgrunn for saken:

Rakkestad kommunes budsjett 2013 med forslag til gebyrer, egenbetalinger og avgifter for budsjettåret, samt handlings- og økonomiplan 2013-2016.

Kommunens ansvar for saken:

Behandlingsmåten for økonomiplan og årsbudsjett, går fram av kommunelovens kapittel 8, §§ 44, 45, 46 og 47. Kommunestyret skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår. Planen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Kommunestyret vedtar selv økonomiplan og årsbudsjett og endringer i disse. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Oppvekstutvalget, omsorgsutvalget, teknikk- og miljøutvalg, arbeidsmiljøutvalg og bruker- og interesseutvalg skal uttale seg til budsjett- og økonomiplanframlegget, før det blir vedtatt av kommunestyret.

Administrasjonens vurdering:

Rådmannens vurderinger er redegjort for i dokumentet "Budsjett 2013 og Handlings- og økonomiplan 2013-2016. Rådmannens forslag".

RAKKESTAD KOMMUNE

Omsorgsutvalget

Saksbehandler Grethe Torstensen

Arkiv nr. D11

Utvalg	Saknr	Møtedato
Ungdomsrådet	5/12	05.11.2012
Eldrerådet	13/12	05.11.2012
Rådet for funksjonshemmede	6/12	05.11.2012
Oppvekstutvalget	16/12	13.11.2012
Omsorgsutvalget	13/12	14.11.2012
Teknikk- og miljøutvalget	31/12	13.11.2012
Formannskapet	/	
Kommunestyret	/	

Utvalgssak 13/12

Saknr 12/3134

Løpenr 14886/12

12-12 PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM FOR ANLEGG OG OMRÅDER 2013 - 2016

Rådmannens forslag til vedtak:

Rakkestad kommunestyre vedtar følgende "Prioritert handlingsprogram (anleggsplan) for utbygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2013:

Tiltak	Sted	Utbygger
1. Elektroniske skiver 100m	Blytjern skytebane	Degernes skytterlag
2. Felthurtigbane	Blytjern skytebane	Degernes skytterlag

Eldrerådets behandling:

Eldrerådets uttalelse er i samsvar med rådmannens forslag til vedtak.

Eldrerådets uttalelse til Omsorgsutvalget :

Eldrerådets uttalelse er i samsvar med rådmannens forslag til vedtak.

Rådet for funksjonshemmedes behandling:

Funksjonshemmedes råd tar rådmannens forslag til vedtak til etterretning.

Rådet for funksjonshemmedes uttalelse til Omsorgsutvalget :

Funksjonshemmedes råd tar rådmannens forslag til vedtak til etterretning.

Saksopplysninger:

Vedlegg:

1. Prioritert handlingsprogram 2013-2016.
A: Nærmiljøanlegg.
B. Ordinære anlegg.
2. Tabell over aktuelle utbyggingsoppgaver i et 10-12 års perspektiv.
3. Uttalelse fra Rakkestad idrettsråd. (Ettersendes).

Bakgrunn for saken

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2009-2020 ble vedtatt av kommunestyret 18.12.2008. Den skal revideres hvert fjerde år. Arbeidet med ny plan startet vår 2012. Planen har blitt utsatt et år grunnet ønske om større brukermedvirkning. Sak 46/12. Ny plan skal vedtas desember 2013.

"Prioritert handlingsprogram for anlegg og områder for idrett og friluftsliv" skal rulleres og vedtas av kommunestyret hvert år. Programmet er retningsgivende ved tildeling av kommunale midler og spillemidler, og skal bl.a. vedlegges søknader om spillemidler når disse oversendes fylkeskommunen for behandling.

Kommunens ansvar for saken

Handlingsprogrammet må være vedtatt av kommunestyret innen 15.januar 2013. Det er fristen for innlevering av søknad om spillemidler.

Andre opplysninger

Forslaget til revidert handlingsprogram for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet for årene 2013-2016 er forelagt Rakkestad idrettsråd til behandling.

Nedenfor følger en kort omtale av hvert enkelt anlegg som er satt opp i handlingsprogrammet:

Nærmiljøanlegg

Aktivitetsbane ved Rakkestadhallen /Ungdomsskolen

I 2012 ble det gjort et forarbeid for å få til en aktivitetsbane på grusbanen på utsiden Rakkestadhallen/ungdomsskolen. Prosjektet fikk navnet Møteplassen. Det skulle være et spleiselag mellom Sparebankstiftelsen, Rakkestad kommune og spillemidler. Prosjektet ble stoppet grunnet avslag fra Sparebankstiftelsen. Det søkes på nytt i løpet av 2013 og det er aktuelt for Rakkestad kommune å søke tippemidler i 2014.

5'er- bane på Os skole

Oshaug idrettslag og Os skole ønsker en ballbane ved Os skole. Skolebygningene skal bygges på i 2013 og i den forbindelse blir hele uteområdet ved skolen evaluert og endret. Det søkes tippemidler om til en ballbane i 2014.

Ordinære anlegg

Blytjern skytebane – elektroniske skiver 100 m

Det er ønske om elektroniske skiver til ungdommene. Tiltaket er budsjettert til kr 540 000.

Utbygger er Degernes skytterlag. De fikk avslag i 2012 og sender fornyet søknad 2013.

Blytjern skytebane – felthurtigbane

Det er ønske om en regional feltskytterbane på Blytjern anlegget. Tiltaket er budsjettert med kr 480 000. Det innbærer noen justeringer på nåværende anlegg.

Utbygger er Degernes skytterlag. De fikk avslag i 2012 og sender fornyet søknad 2013.

Rehabilitering av kunstgressbanen på Rakkestad stadion

Kunstgressbanen ble anlagt i 2005. Den har fått en ujevn overflate og må rehabiliteres i 2015. Det må gjøres et grundig forarbeid i forhold til grunnarbeid, type dekke og mulig undervarme. Det er derfor ikke foreløpig budsjettert med noen sum.

Rakkestad kommune er utbygger og det søkes midler i 2015.

Rammebetingelser

Ved vurdering av søknader om spillemidler brukes "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2012". Den er utgitt av kulturdepartementet.

Staten har som mål å bidra til utbygging og rehabilitering av infrastruktur, slik at flest mulig kan drive idrett og fysisk aktivitet. Det er viktig for staten å fremme at de viktigste målgruppene for bruk av spillemidler til idrettsformål er barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år.)

Økonomi

Det presiseres at det gjennom kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ikke blir tatt noe endelig standpunkt til kommunens økonomiske deltagelse i prosjektene. Kommunal deltakelse vil alltid avhenge av kommunens økonomi og prioriteringer i årene fremover.

Imidlertid er handlingsprogrammet og kommunedelplanen et styringsverktøy for kommunen når det gjelder prioriteringer og langsiktighet i planleggingen av anlegg. Kommunens eventuelle engasjement i de enkelte anlegg vil bli behandlet i rulleringen av handlings- og økonomiplanen og de enkelte års budsjett.

Det er ikke økonomi til å gi kommunalt tilskudd til tippemiddelsøknadene for 2013.

Andre faglige vurderinger

Rådmannen har i sitt forslag til prioritering av anlegg fulgt tidligere planer samt lagenes behov og ønsker for anlegg.

Det vises ellers til vedlagte skjematisk fremstilling av handlingsprogrammet.

Vedlegg 1 til Kommuneplan for idrett og fysisk aktivitet 2009 – 2020 – Rakkestad kommune.

Prioritert handlingsprogram 2013 – 2016

Utbygging og tilrettelegging av anlegg og områder for idrett og friluftsliv i Rakkestad kommune de nærmeste 4 år

A. Nærmiljøanlegg

K: Kommunalt tilskudd

*)): Tilskudd fra andre

P: Private midler

MM: Miljømidler

S: Spillemidler

x: Søknadssum

		Anleggstart -finansiering											
Anlegg Tilrettelegging	Kostn. i 1.000 kr	2013			2014			2015			2016		
		K	S	P	K	S	P	K	S	P	K	S	P
Aktivitetsbane ved Rakkestad ungdomsskole	2 000'				400'	600'	1 000*						
5'er bane Os skole Oshaug IL	800'				200'	200'	600'						

B. Ordinære anlegg (OA) og rehabiliteringsanlegg MED MER

K: Kommunalt tilskudd   P: Private midler
 MM: Miljømidler   S: Spillemidler
 *): Bevilgede midler   x: Søknadssum

		Anleggstart-finansiering											
Anlegg Tilrettelegging	Kostn. I 1.000 kr	2013			2014			2015			2016		
		K	S	P	K	S	P	K	S	P	K	S	P
Blytjern skytebane Elektroniske skiver 100m	540'		180'	360'									
Blytjern skytebane felthurtigbane	480'		160'	320'									
Rehabilitering av kunstgressbanen på Rakkestad stadion	?							?	?	?			

VEDLEGG 2 Tabell over aktuelle utbyggingsoppgaver i Rakkestad kommune i 10 – 12 års perspektiv

Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg og områder for idrett og friluftsliv i Rakkestad kommune 2013 – 2024.

Kategori: N = nærmiljøanlegg. OA = ordinære anlegg . R = rehabiliteringsanlegg

KAT	ANLEGGSTYPE	STED	EIER/UTBYGGER	ANSLÅTT UTBYGGINGS- KOSTNAD	ANSLÅTTE DRIFTSUTG. PR ÅR	KOMMENTAR
OA	O-kart	Revidering av Galborgen	Skaukam	Kr 150 000		
OA	O-kart	Nytegning rundt Bjørnstad camping	Skaukam	Kr 170 000		
OA	O-kart	Revidering av Rakkestad sentrum	Skaukam	Kr 50 000		
OA	O-kart	Revidering av Jonsrud	Skaukam	Kr 50 000		
OA	O-kart	Revidering av Kirkeng skole	Skaukam	Kr 50 000		
OA	O-kart	Revidering av Bredholtkartet	Skaukam	Kr 50 000		
OA	O-kart	Nytegning av Stikksmoen	Skaukam	170 000		
OA	Belysning	Os Idrettspark	Oshaug	Kr 800 000		
OA	Flytte duepress på lerduebane	Slettemoen	RDJFF	Kr 300 000		
OA	7-er bane kunstgress	RIF-anlegget	RIF	?		
OA	Rideanlegg – vannforsyning	Haugstad	Rakkestad kjøre og rideklubb	Kr 200.000		
N	Dørjestien - forlengelse	Dørja	Rakkestad kommune	?		
N	Friplassen, friidrettsanlegg	RIF-anlegget	RIF	?		

Rakkestad kommune

Budsjett 2013

Handlings- og økonomiplan

2013-2016

Saksnr. 12/2854

Journalnr. 15014/12

Arkiv 151

Dato: 29.10.2012

Rådmannens forslag til vedtak

RAKKESTAD

mangfold og samhold

Innholdsfortegnelse

1.	INNLEDENDE KOMMENTARER	2
2.	EIENDOMSSKATT	4
3.	GENERELL STATISTIKK	6
4.	VISJON, VERDIGRUNNLAG OG MÅLSETTINGER 2013 OG 2013 – 2016	12
5.	KOMMUNALØKONOMISK STATISTIKK	14
6.	UTVIKLING OG BEREDSKAP	16
7.	KOMMUNIKASJON OG SERVICE	18
8.	ØKONOMI	20
9.	NAV	21
10.	SKOLE	23
11.	BARNEHAGE	25
12.	KULTUR	27
13.	FAMILIESENTER	29
14.	SKAUTUN REHABILITERINGS- OG OMSORGSENTER	31
15.	HJEMBASERTE TJENESTER	33
16.	BO- OG AKTIVITETSTJENESTER (BOAK)	35
17.	TEKNIKK, MILJØ OG LANDBRUK	37
18.	ANNET	40
19.	FOLKEHELSE	42
20.	DRIFTS- OG INVESTERINGSTILTAK OPPSUMMERT	43
	20.1 DRIFTSBUDSJETTET – SAMMENDRAG NYE TILTAK	43
	20.2 INVESTERINGSBUDSJETT - SAMMENDRAG	45
	OBLIGATORISKE OVERSIKTER – BUDSJETTSKJEMAER	50
	BUDSJETTSKJEMA 1A - BUDSJETTFORUTSETNINGER	51
	BUDSJETTSKJEMA 1B – FORDELING DRIFT	54
	BUDSJETTSKJEMA 2A – INVESTERINGER	56
	BUDSJETTSKJEMA 2B – INVESTERINGER	56
	ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT	58
	ØKONOMISK OVERSIKT INVESTERING	59
	ANDRE OVERSIKTER	60
	SELVKOSTBEREGNING VANN, AVLØP, SLAM, RENOVASJON OG FEIING	61
	ØKONOMIPLAN: PER RAMMEOMRÅDE OG TOTALT FOR PERIODEN 2013-2016	63
	KONSEKVENJUSTERT BUDSJETT	65
	RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK	68
	VEDLEGG 1: PRISER FOR KOMMUNALE VARER OG TJENESTER	71
	VEDLEGG 1A: BETALINGSREGULATIV FOR PLANSAKER, UTSLIPPSAKER OG BYGGESAKER M.M. I RAKKESTAD KOMMUNE, ØSTFOLD	79
	VEDLEGG 1B: BETALINGSREGULATIV ETTER MATRIKKELLOVEN - 2013	85

1. Innledende kommentarer

Rådmannen legger fram sitt forslag til budsjett 2013 og økonomiplan 2013 – 2016.

Jevnt over har Rakkestad kommunes økonomi alltid gått rundt, men for tre – fire år siden bygde det seg opp en urovekkende ulikevekt mellom utgifter og inntekter. Større tiltak ble satt i verk, og etter hvert var det på nytt bærekraft i virksomheten. Brutto overskudd ble på 14,4 millioner kroner i 2009 og 11,1 millioner kroner i 2010, mens netto driftsresultat – det primære mål på kommuneøkonomiens tilstand – var på 9,7 millioner kroner i 2009 og 8,4 millioner kroner i 2010. I en kommunesektor som til tider sliter i tunge motbakker, mener rådmannen at slike resultater er relativt gode.

Baksiden av medaljen var selvsagt mindre forvaltningskapasitet og svakere tjenesteytelser. I 2007 – 2010 ble det et dominerende tema på den kommunale dagsordenen. Rakkestad kommune leverte ikke de tjenester den ønsket, og innbyggere og lokalsamfunn fikk ikke den kvalitet og det omfang på ytelsene som var etterspurt. Over tid er en slik ubalanse ikke til å leve med.

Rådmannen tok i budsjett- og økonomiplanframlegget 2011 og 2011 – 2014 til orde for nye prioriteringer, og etablerte på denne måte et grunnlag for et trendskifte i kommunens virksomhet i 2011 – 2014. Det økonomiske opplegget grep fatt i manglene i forvaltnings- og tjenesteledet, og dro opp til en stor og epokegjørende aktivitetsvekst fram til 2015.

Kommunestyret stilte seg bak forslagene, og fulgte senere opp sine vedtak i budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015.

I 2010 – 2012 er det vekst i alle avdelinger og seksjoner, men utviklingen er spesielt sterk i Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Hjembaserte tjenester, Familiesenter og Bo- og aktivitetstjenester. Budsjettene økte med ca. 20 millioner kroner på disse områdene – noe som ga rom for 34 nye årsverk i hovedsak i direkte tjenesteytende stillinger. Det er lagt opp til ytterligere utvidelse av tilbudene i 2013 – 2015.

Også i barnehage og skole er utbyggingstakten stor.

Rakkestad kommune hadde ikke drifts- eller inntektsgrunnlag for disse påplussingene. De ble dekket inn av disposisjonsfondet i 2011 – på forutsetning om at et bærekraftig økonomisk opplegg for kommunen ble gjenetablert fra 2012. Som følge av det, ble eiendomsskatt for hele Rakkestad kommune utredet fra 1.1.11 – 30.06.12. Kommunestyret bestemte deretter i april d.å., å innføre ordningen på budsjettets og økonomiplanens premisser fra 2012.

Eiendomsskatteprosjektet er inne den avsluttende fase. Samlet sett ble inntektene av denne ordningen i overkant av 11 millioner kroner i år (2012). Eiendomsskatt er allerede en stor del av kommunens ressursgrunnlag, og er i tiden som kommer tiltenkt en enda viktigere rolle.

Som følge av planlagt aktivitetsvekst og nye utfordringer i befolkningen og lokalsamfunnet, er kommune-økonomien på nytt stram og anstrengt. Siste års regnskap (2011) ga et overskudd på ca. 6,4 millioner kroner, og for inneværende termin (2012) bærer det mot et underskudd på 3 – 4 millioner kroner. I 2013 og 2013 – 2016 er det bare hårfin balanse mellom utgifter og inntekter – slik at ikke mye skal gå galt før økonomien kommer ordentlig i ulage. Dette er ikke noe bra utgangspunkt for framtiden.

En del av årsakene til denne utviklingen er også at rådmannen – basert på politiske signaler – legger eiendomsskatten 3,5 – 6,0 millioner kroner lavere enn i budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015. Det vises til «2 – Eiendomsskatt».

Rådmannen utelukker på dette grunnlag ikke at det økonomiske opplegget må revideres ganske kraftig allerede i 2013.

For nærmere redegjørelser vises spesielt til:

Kapittel 2 – Eiendomsskatt,
Kapittel 3 – Generell statistikk,
Kapittel 4 – Visjon, verdigrunnlag og målsettinger 2013 og 2013 – 2016.
Kapittel 5 – Kommunaløkonomisk statistikk,
Kapitlene 6 – 17 – De ulike avdelinger og seksjoner,
Kapittel 17 – Andre forhold,
Kapittel 18 – Folkehelse,
Kapittel 19 – Drifts- og investeringstiltak oppsummert.

Dette gir bredt og godt bilde av kommunens virksomhet ved inngangen til 2013.

Rådmannen er bekymret for likviditeten – som følge av at premieavviket i pensjonsordningen nå bygger seg opp mot 25 millioner kroner. Det avskrives over 10 og 15 år, og representerer i mellomtiden et betydelig kapitalutlegg for kommunen.

I tillegg blir flere fonds – blant annet disposisjonsfondet – redusert. Disposisjonsfondet er trolig bare på ca. 15 millioner kroner pr. 31.12.12.

Dette kan påkalle likviditetsmessige tiltak etter hvert. Rådmannen kommer tilbake til dette spørsmålet.

Rakkestad, 27.10.12,

Alf Thode Skog,
Rådmann

2. Eiendomsskatt

Rakkestad kommune etablerte i budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015 eiendomsskatt i hele kommunen fra 2012. Vedtaket ble stadfestet av kommunestyret i sak nr. 17/12.

Skattesatsene er 2 promille for alle eiendommer ved innføringen av ordningen. Dette gir samlede eiendomsskatteinntekter på like i overkant av 11 millioner kroner.

Rådmannen viser til sine uttalelser sist i tertialrapport nr. 1 2012:

I 2010 – 2012 er det vekst i alle avdelinger og seksjoner, men utviklingen er spesielt sterk i Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Hjembaserte tjenester, Familiesenter og Bo- og aktivitetstjenester. Budsjettene økte med ca. 20 millioner kroner på disse områdene – noe som gir rom for 34 nye årsverk i hovedsak i direkte tjenesteytende stillinger. Det er lagt opp til ytterligere utvidelse av tilbudene i 2013 – 2015.

Også i barnehage og skole er utbyggingstakten stor.

Rakkestad kommune hadde ikke drifts- eller inntektsgrunnlag for disse påplussingene. De ble dekket inn av disposisjonsfondet i 2011 – på forutsetning om at et bærekraftig økonomisk opplegg for kommunen ble gjenetablert fra 2012. Som følge av det, ble eiendomsskatt for hele Rakkestad kommune utredet fra 1.1.11 – 30.6.12. Kommunestyret bestemte deretter, i april d.å., å innføre ordningen på budsjettets og økonomiplanens premisser fra i år.

Eiendomsskatteprosjektet er nå inne i den avsluttende fase. Skattelisten ble offentliggjort og skattesedlene sendt ut før sommerferien. Samlet sett utgjør eiendomsskatten i overkant av 11 millioner kroner i denne budsjetterminen.

Eiendomsskatt utgjør allerede en stor del av kommunens ressursgrunnlag, og er i tiden som kommer tiltenkt en enda viktigere rolle – jf. gjeldende budsjett og økonomiplan.

I budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015 la kommunestyret opp til en utvikling av skattesats og eiendomsskatteinntekter som følger i 2012 – 2015:

	2012	2013	2014	2015
--	------	------	------	------

Skattesats,	2	4	5	5,5
Eiendomsskatt,	10 600 000	21 200 000	26 500 000	29 150 000

Promille. Kroner.

De nye inntektene dekker økt aktivitet innen kjerneområdene barnehage, skole og helse og omsorg. Det dreier som om tilbud som et stykke på vei allerede er satt ut i livet.

Rådmannen legger nå opp til en noe lavere vekst i eiendomsskatt på boliger. Fra 2012 til 2013 øker skattesatsen for slike eiendommer fra 2 til 3,15 promille. Dette gir en prosentvis stigning på 57,5 prosent.

For næring, verk og bruk og andre eiendommer går satsene opp fra 2 – 4 promille.

I budsjett 2013 og økonomiplan 2013 – 2016 er utviklingen i skattesats og eiendomsskatteinntekter som følger:

	2013	2014	2015	2016
Skattesats,	3,15/4	4/5	4/5	4/5
Eiendomsskatt,	17 500 000	23 050 000	23 050 000	23 050 000

Den økonomiske balansen er svekket med kr. 3 700 000 - som følge av at eiendomsskatten fra 2012 - 2013 blir hevet mindre enn tidligere forutsatt. Samtidig bygges tjenestetilbudet ut i det rådmannen karakteriserer som noenlunde uforandret takt. Det gir en til dels vanskelig budsjettbalanse i 2013 og økonomiplanperioden som en helhet.

At det bare såvidt er likevekt mellom utgifter og inntekter, gjør at det ikke er reserver tilbake - direkte eller i form av avsetninger til disposisjonsfondet - til å dekke ekstraordinære utgifter og sviktende inntekter. Over tid går ikke det, og rådmannen mener derfor at det økonomiske opplegget ved neste korsvei må legges noe om.

Fra 2012 - 2013 er altså veksten i eiendomsskatten dempet, mens utgiftene øker sterkere. I denne situasjonen, har bunnfradrag som sosialt virkemiddel i ordningen ikke blitt realitetsvurdert. Det er ikke rom for begge deler - på den ene å opprettholde inntektsnivå og på den annen side gjøre avkortninger i takstene på boligeiendommene.

I 2013 er eiendomsskatten pr. innbygger i Rakkestad kommune kr. 2 251 pr. innbygger – noe som er omtrent «midt på treet» blant de kommunene i fylket som krever en slik skatt av sine innbyggere. De siste par årene har flere kommuner økt sin eiendomsskatt, og det kan derfor være at bildet nå er litt bedre enn denne statistikken indikerer.

3. Generell statistikk

Folketall

Pr. 31.12.11 var folketallet i kommunen 7 698. Det har utviklet seg som følger i 2000 - 2011:

År	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Folketall,	7 698	7601	7 517	7 496	7 515	7 428	7 366	7 284	7 232	7 217	7 159	7 158
------------	-------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Netto flytting, Fødte - døde,	92	60	30	-10	121	57	78	44	20	83	21	87
	5	24	-9	-8	-32	4	4	8	5	-24	-20	-5

Vekst (pst),	1,27	1,11	0,28	-0,25	1,17	0,84	1,12	0,71	0,21	0,81	0,01	1,15
--------------	------	------	------	-------	------	------	------	------	------	------	------	------

Rakkestad kommunes innbyggertall økte med 540 fra 2000 - 2011 - noe som gir en stigning på 7,54 prosent for perioden under ett. Den gjennomsnittlige, årlige stigningen er på 0,60 prosent - varierende fra en økning på 1,27 prosent fra 2010 - 2011 til en reduksjon på 0,25 prosent fra 2007 - 2008.

Veksten stammer i sin helhet fra netto innflytting - til sammen 596 personer. I de senere år utgjør tilflytting fra utlandet en større del av den totale befolkningsutviklingen. Det henger trolig sterkest sammen med arbeidsinnvandringen til landet.

Rakkestad kommune har fødselsunderskudd - 48 personer - siden årstusensskiftet - dog slik at det i 2010 og 2011 var en bedre balanse mellom fødte og døde i kommunen.

Befolkningssammensetning

Med hensyn til befolkningssammensetning er tallene:

År	2011		2009		2007		2005		2003	
	Person	Andel	Person	Andel	Person	Andel	Person	Andel	Person	Andel

0 - 5 år.	505	6,56	494	6,57	527	7,01	550	7,47	518	7,24
6 - 12 år,	691	8,97	697	9,29	698	9,29	652	8,85	649	9,07
13 - 15 år,	302	3,92	291	3,87	278	3,7	304	4,13	269	3,76
16 - 19 år,	374	4,85	388	5,16	404	5,38	374	5,08	370	5,17
20 - 66 år,	4 674	60,71	4 564	60,72	4 507	60	4 381	59,5	4 209	58,8
67 - 79 år,	741	9,62	696	9,26	710	9,45	723	9,82	788	11
80 - 89 år.	349	4,53	329	4,38	325	4,32	324	4,4	310	4,33
Over 90 år,	62	0,8	58	0,77	66	0,88	58	0,79	46	0,64

Sum,	7 698	99,96	7 517	100	7 515	100	7 366	100	7 159	100
------	-------	-------	-------	-----	-------	-----	-------	-----	-------	-----

Sammenlignet med landet, er det ikke store demografiske forskjeller.

Rakkestad kommune avviker dog noe fra normalfordelingen for befolknings sammensetningen på nasjonalt nivå. Det er relativt sett flere mennesker i aldersgruppene 67 år og eldre, og det er forholdsmessig sett noen færre personer i intervallene 20 år og yngre. Skjevhetene har bygget seg opp over tid - særlig fordi ungdom trekker ut av kommunen for å utdanne seg og arbeide. Langt fra alle vender tilbake til hjemkommunen på et senere tidspunkt.

Disse tendensene illustrerer lokalsamfunnets utfordringer - bosettingsmessig så vel som for arbeidsmarkedet. De går som sådan inn i et nasjonalt mønster.

Innbyggere 20 - 66 år vokser både som faktiske og relative størrelser.

Både lokalt og nasjonalt, øker "andelen innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre" sterkt i befolkningen. Det er på ingen måte uventet. I stor grad stammer Norges store befolkningsvekst fra arbeidsinnvandring og annen tilflytting fra forskjellige deler av verden.

Hele Rakkestad kommunes befolkningsvekst 2000 - 2010 skyldes innvandreroverskudd - 29 prosent fra EU-området og 71 prosent utenfor EU-området. Dette er naturlig nok høyt, men situasjonen er den samme for flere av kommunene i Osloregionens ytterpunkter.

Pr. 1.1.12 har 10,9 prosent av Rakkestad kommunes befolkning innvandrerbakgrunn - 837 personer. Det er i underkant av så vel Østfold- som landstallene.

Rakkestad kommune skiller seg likevel ut ved at andelen "innvandrere med vestlig bakgrunn" er lavere enn gjennomsnittet for fylket og landet. For gruppen "innvandrere med ikke vestlig bakgrunn", er bildet et litt annet. Den del av befolkningen som hører inn i denne kategorien, ligger mellom Østfoldnivået og de nasjonale størrelsene.

Tallene er:

Tekst,	Rakkestad	Østfold	Norge
Total andel personer med innvandrerbakgrunn,	10,9	11	13,1
Andel med vestlig bakgrunn,	4,1	5,1	5,5
Andel med ikke vestlig bakgrunn,	6,8	5,9	7,7

Levekår

Levekår er inntekt, formue, helse og kunnskaper som kan brukes til å styre egne liv. I tillegg er tilgangen til kollektive organisasjoner av vesentlig betydning. Følgende ressurser er blant de mest sentrale:

- * Helse og tilgang på medisinsk behandling.
- * Sysselsetting og arbeidsvilkår.
- * Økonomiske ressurser og forbruksmuligheter.
- * Familie og sosiale relasjoner.
- * Bomiljø og tilgang på tjenester i nærmiljøet.
- * Rekreasjon og kultur.
- * Sikkerhet for liv og eiendom.
- * Politiske ressurser og demokratiske rettigheter.

Kommunale og andre offentlige tjenesteytelser påvirker i stor grad livskvalitet og levekår i lokalsamfunnet. I tabellen nedenfor er velferdstilbud på sentrale områder målt, og sammenlignet med Østfoldkommunene under ett og "gjennomsnittskommunen" i landet:

Tekst,	Rakkestad	Østfold	Norge
Barnehage:			
Netto driftsutgifter til barnehager pr. innbygger,	4 615	5 598	6 766
Andel barn med barnehageplass 1 - 5 år,	88,4	86,9	89,6
Andel barn 1 - 2 år med barnehageplass - av totale barn i gruppen,	75,8	75,3	79,5
Andel kommunale barnehageplasser av totale barnehageplasser,	55,1	38,9	52,3
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage av totale barn i gruppen,	52,4	49,9	57,3
Skole:			
Netto driftsutgifter pr. innbygger, grunnskolesektoren,	12 035	10 764	11 400
Netto driftsutgifter, skolefritidsordningen,	208	147	203
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring,	5,4	7,8	7,4
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring,	2,3	4,7	3
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning,	7,8	7,2	8,6
Andel timer spesialundervisning av totalt timetall,	18,7	18,7	18,1
Andel av befolkningen med bare grunnskoleutdanning,	37,3	34,1	28,6
Andel av befolkningen med videregående utdanning,	47	43,6	42,3
Andel av befolkningen høyskole- og universitetsutdanning,	15,7	22,4	29,1
Nav:			
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger,	1 989	1 965	1 797
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid pr. innbygger (20 - 66 år),	2 010	1 164	1 096
Andel arbeidsledige i 4. kvartal 2011,	2,5	3,3	2,7
Andel uførepensjonister som andel av befolkningen 18 - 67 år,	13,9	12,5	9,7
Sosialhjelpsmottakere,	190	461	291
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggertallet,	2,5	3	2,5
Andelen sosialhjelpsmottakere 20 - 66 år - innbyggere i gruppen,	4,1	4,9	4,1
Familiesenter:			
Netto driftsutgifter til barnevern pr. innbygger,	1 976	1 618	1 417
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse, pr. innbygger,	227	121	132
Barn med undersøkelse - i forhold til antall innbyggere 0 - 17 år,	3,7	3,8	3,9
Andel barn på barnevernstiltak - antall innbyggere 0 - 22 år,	5,1	4	3,6
Netto driftsutgifter til helsestasjons/skolehelsetjeneste m.m., 0 - 20 år,	1 908	1 553	1 693
Andel barn, fullført helseundersøkelse før utgang av 1. skoletrinn,	99	96	89

Tekst,	Rakkestad	Østfold	Norge
--------	-----------	---------	-------

Helsetjenester:			
Netto driftsutgifter pr. innbygger, kommunehelsetjenesten,	2 127	1 735	1 939
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten,	8	9,6	9,7
Fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten,	10,3	7,8	8,6
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem,	0,32	0,46	0,39
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i institusjon,	0,73	0,33	0,34

Pleie og omsorg:			
Netto driftsutgifter pr. innbygger, pleie- og omsorgstjenester,	15 287	14 380	13 985
Netto driftsutgifter, pleie-/omsorgstjenester, innbyggere 80 år og mer,	286 316	302 966	314 674
Netto driftsutgifter, pleie-/omsorgstjenester, innbyggere 67 år og mer,	102 149	99 706	106 518
Andel årsverk i brukerrettede tjenester med fagutdanning,	77	72	73
Mottakere av hjemmetjenester pr. 1 000 innbyggere, 67 - 79 år,	84	72	77
Mottakere av hjemmetjenester pr. 1 000 innbyggere, 80 år og eldre,	333	341	343
Plasser i institusjon - i forhold til antall innbyggere 80 år og eldre,	13,4	15,5	18,6
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold,	21,8	20,1	16,1
Andel plasser i skjermet enhet - demens,	20	29,4	24,1
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering,	7,3	4,5	5,0
Andel eneromsplasser,	85,5	88,5	94,2

Kultur:			
Netto driftsutgifter pr. innbygger, kultursektoren,	1 165	1 363	1 814
Andel kulturbudsjett av totalt budsjett,	2,1	3,1	3,9
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg pr. innbygger,	53	311	375
Netto driftsutgifter til folkebibliotek pr. innbygger,	220	216	260
Netto driftsutgifter til kino pr. innbygger,	30	-3	16
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge pr. innbygger,	147	107	172

Teknikk, miljø og landbruk:			
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning,	49,7	84,3	84,1
Årsgebyr for vann pr. innbygger,	2 200	2 352	2 990
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste,	53,9	89,1	84,1
Årsgebyr for avløpstjenesten, pr. innbygger,	3 104	4 101	3 343
Årsgebyr pr. innbygger, avfall og renovasjon,	1 064	783	917
Brutto driftsutgifter pr. km. kommunal vei og gate,	53 143	122 148	125 892
Sykel-, gang- og turstier pr. 10 000 innbyggere (kilometer),	21	21	37
Kommunalt disponerte boliger pr. 1 000 innbyggere,	31	19	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, oppmålingsforretninger (dager),	90	62	66

Barnehagetilbudet er godt - lave kommunale enhets-/driftskostnader og tilbud om plasser til alle som etterspør det. Rakkestad kommune har en høy andel kommunale barnehageplasser.

At andel barn i barnehage 1 - 2 år bare er på ca. 75 prosent av totale innbyggere i gruppen, henger sannsynligvis sammen med foreldrenes uttak av kontantstøtte.

Rakkestad kommune bruker noe i overkant av fylkes- og landsgjennomsnittet på grunnskole - uten at forskjellene på noen måter er svært store. Spesialundervisning ligger i det samme leie.

En lav andel av kommunens befolkning har høyere utdanning - 15,7 prosent mot 22,4 prosent for Østfold og 29,1 prosent for Norge. Ytterligere satsing på skole, kan over tid forbedre disse tallene.

Netto sosialhjelpsutgifter er høye, men det brukes mer på forebyggende arbeid enn i landet som helhet. Arbeidsledigheten er på 2,5 prosent - under både fylkes- og landssnittet.

Østfold ligger øverst på uførestatistikken i Norge. Rakkestad kommune er relativt svakt plassert i fylket. Det henger nært sammen med så vel befolkningssammensetning som næringsgrunnlag i kommunen.

Andelen sosialhjelpsmottakere er i identisk med nasjonale gjennomsnittstørrelser.

Rakkestad kommune har netto utgifter til barnevern som er 39,4 prosent over landets kommuner totalt. Likeledes er andel barn på ulike tiltak temmelig høyt.

Også til helsestasjon og skolehelsetjeneste går det med forholdsvis store ressurser. Resultatene er bra sammenlignet med andre kommuner.

Netto driftsutgifter til helsetjenester er i overkant av fylkes- og nasjonale tall. Legedekningen var ganske svak - gjelder så vel fastlegeordningen som legetjenestene i institusjon. Innen fysioterapi var bildet motsatt.

I 2012 er legedekningen vesentlig styrket.

Pleie og omsorg er omtrent som i Østfold og Norge.

Omfang av hjemmetjenester ligger helt opp mot "gjennomsnittskommunen".

Rakkestad kommune har relativt sett få institusjonsplasser, og andelen plasser i skjermede enheter (demens) er lav. På den annen side er det relativt mange plasser til tidsbegrensede opphold og rehabilitering.

Eneromskapasiteten var 10 prosent under landsnivået.

En høy andel av personalet i pleie og omsorg har fagutdanning - 77 prosent mot 72 prosent for Østfold og 73 prosent for Norge.

I 2012 brukte Rakkestad kommune forholdsvis lite penger på kultur - først og fremst i relasjon til landet, men til dels også i forhold til fylkets kommuner.

Rakkestad kommune har lave årsgebyrer på vann, avløps- og renovasjonsområdet. En liten del av befolkningen er tilknyttet kommunale vann- og avløpsanlegg. Det har direkte med bosettingsmønsteret å gjøre. Fram mot 2020 blir EUs vandndirektiv gjennomføres lokalt - et tiltak som gir utfordringer både for kommunen og eiendomsinnehavere utenfor tettbygde strøk.

Lite ressurser blir brukt på drift av kommunale veier (målt pr. kilometer vei) - trolig på grunn av bosettingsstruktur og kommunens store geografiske utstrekning.

Rakkestad kommune eier også mange leiligheter og boliger - relativt sett mer enn 50 prosent flere enn gjennomsnittskommunen. Dette binder på den ene side opp kapital, men innebærer fleksibilitet og andre fordeler for kommunens primærvirksomhet.

Bosetting

Rakkestad kommune er ennå en typisk landkommune - hvor 59,6 prosent av befolkningen - 4 523 personer (1.1.11) bor i tettbygde strøk. Andelen er økende. Tilsvarende tall for Østfold og Norge er 84,6 og 79,5 prosent.

Rakkestad er kommunesenter og hadde for halvannet år siden 4 235 innbyggere - noe som utgjør 55,7 prosent av kommunens folketall. Det er arena for kommunal og annen offentlig virksomhet og privat handels- og serviceaktivitet. Tilbudene dekker i alle hovedtrekk befolkningens og lokalsamfunnets etterspørsel etter de daglige varer og tjenester.

Over en periode, har Rakkestad sentrum gjennomgått større, langt på vei markedsstyrte forandringer - kjennetegnet av at handels- og servicebedrifter legger ned virksomhet eller flytter aktivitet til Stortorget eller Bergenhusområdet som følge av intern eller ekstern konkurranse. I dag representerer det betydelige utfordringer, og både planmessige og faktiske tiltak er initiert og iverksatt for å finne løsninger på problemene.

Rakkestad sentrum blir en del av den politiske dagsorden i hele økonomiplanperioden. Størstedelen av befolkningen bor i ene- og flermannsboliger i boligområdene rundt sentrum, men i den senere tid - spesielt etter årtusenskiftet - er flere leilighetskomplekser i og rundt Storgata etablert.

Hele kommunens folketallsvekst, skjer i Rakkestad sentrum.

I Degernes sentrum er innbyggertallet ganske stabilt. Eksisterende Kirkeng boligfelt er nå utbygget, og arealer til videre boligbygging er prioritert i kommuneplanen. Rakkestad kommune forhandler i øyeblikket med grunneierne om kjøp av arealer til formålet.

Utenfor tettbygd strøk er befolkningsutviklingen negativ - noe som det hittil er reparert på og som det også framover blir kompensert for ved i en viss utstrekning å tillate boligbygging utenfor regulerte felt. For landkommuner er det en nødvendig og treffsikker ordning.

4. Visjon, verdigrunnlag og målsettinger 2013 og 2013 – 2016

Visjon:

Rakkestad kommunes visjon er mangfold og samhold.

Verdigrunnlag:

Brukerorientering – Redelighet – Engasjement – Respekt

Brukerorientering innebærer:

- Å møte brukernes behov.
- Å fokusere på løsninger.
- Å være serviceinnstilte og kvalitetsbevisste.
- Å være fleksible.

Redelighet innebærer:

- Å spille med åpne kort.
- Å holde det som blir lovt.
- Å informere korrekt.

Engasjement innebærer:

- Å ta initiativ.
- Å vise interesse.
- Å gjøre hverandre gode.
- Å være motivert.

Respekt innebærer:

- Å være anerkjennende.
- Å være direkte.
- Å vise toleranse.
- Å være lyttende.
- Å vise imøtekommenhet.

Målsettinger:

Rakkestad kommunes målsettinger for 2013 og 2013 – 2016 er:

Økonomi:

Å holde økonomisk balanse og finansiell stabilitet – kombinert med handlingsrom for å yte gode tjenester med vekt på service og kvalitet.

Omdømme:

Å skape et godt omdømme – i samhandling med de som er brukere av kommunens tjenester, og i annen kontakt mellom kommunen og befolkningen og andre samarbeidspartnere.

Ansatte:

Godt kvalifiserte og fornøyde ansatte er nødvendige for å møte forventninger og utfordringer på alle kommunens tjenesteområder.

Stimulerende og gode tiltak skal bidra til så vel å rekruttere som beholde ansatte.

Brukermedvirkning:

Rakkestad kommunes tjenesteytelser er til for brukeren. Gjennom brukermedvirkning skal det enkelte menneske blant annet kunne fortelle hvordan det opplever møtet med kommunens tjenesteapparat, og det servicenivå og den kommunikasjon som utspiller seg mellom kommunen og innbyggere.

Det gjennomføres årlige brukerundersøkelser.

Barn, unge og familier:

Rakkestad kommune er et godt samfunn å vokse opp i – hvor det er viktig å gi barn og ungdom det de trenger for å ha en god oppvekst. De fleste barn og unge vokser opp i trygge omgivelser og er brukere av kommunens tilbud. Foreldre og foresatte er engasjerte og aktive bidragsyttere som bryr seg om og involverer seg i oppvekstmiljøet til sine barn.

Eldre og omsorgstrengende:

I Rakkestad kommune er en ganske høy andel av befolkningen eldre eller omsorgstrengende. Disse gruppene etterspør i særlig grad tjenester av kommunen. Det er utfordrende å tilpasse tilbudene til disse brukernes behov – slik at den enkelte får en livskvalitet preget av en aktiv og god alderdom.

Rakkestad kommune skal sørge for at befolkningen 67 år og eldre blir tilbudt varierte og fleksible tjenester – basert på god kompetanse om eldre og omsorgstrengende og deres behov.

Funksjonshemmede og personer med større hjelpebehov:

Det er store utfordringer knyttet til unge, kostnadskrevenne brukere med sammensatte behov. Samtlige seksjoner deltar i prosesser for å tenke nytt og framtidsrettet rundt disse brukerne. Tverrfaglig tilnærming til brukerguppen er avgjørende for så vel faglighet som kvalitet og økonomisk resultat.

Areal, samferdsel/infrastruktur og kommunal teknikk:

I Rakkestad kommune er areal, samferdsel/infrastruktur og kommunal teknikk synlige spørsmål, som ofte også skaper et større engasjement i befolkningen. De er dessuten temmelig avgjørende for hele samfunnets funksjonalitet.

Rakkestad kommune følger opp alt planverk og alle enkeltsaker på området – i tillegg til å stille økonomi til rådighet for å heve standard på spesielt veier, bygg og kommunaltekniske anlegg.

5. Kommunaløkonomisk statistikk

Frie inntekter:

Frie inntekter	2013	2014	2015	2016
Skatt, inntektsutjevneende tilskudd og rammeoverføringer	398 029	418 369	440 634	464 012
Rente- og avdragskompensasjon	2 654	2 737	2 694	2 652
Integreringstilskudd	2 990	4 371	5 991	6 385
Eiendomsskatt	17 500	23 050	23 050	23 050
Sum frie inntekter	421 173	448 527	472 368	496 099

Alle tall i 1000 kroner

Skatt, inntektsutjevneende tilskudd og rammeoverføringer er forutsatt å øke med litt i overkant av 4 prosent årlig, pluss økte frie inntekter utover lønns- og prisvekst med 4 mill. kroner per år for blant annet å takle demografiendringer.

Integreringstilskudd er beregnet i forhold til bosetting av 6 nye innvandrere per år.

I 2013 er eiendomsskatt beregnet ut fra 3,15 promille på boliger og 4 promille på andre eiendommer. I 2014 er eiendomsskatten økt med ytterligere 1 promille på alle eiendommer i forhold til 2013. Det er ikke lagt opp til en ytterligere økning fra 2015 og utover.

Finansutgifter og– inntekter:

Finansutgifter- og inntekter	2013	2014	2015	2016
Renteutgifter	19 681	21 266	23 365	25 185
Renteinntekter	3 250	3 250	3 250	3 250
Netto renteutgifter	16 431	18 016	20 115	21 935
Avdrag på lån	15 150	15 950	17 000	18 000
Netto rente- og avdragsutgifter	31 581	33 966	37 115	39 935

Alle tall i 1000 kroner

Langsiktig gjeld:

Langsiktig gjeld	2013	2014	2015	2016
Langsiktig gjeld	565 078	607 814	641 648	669 232
Budsjettert gjennomsnittlig rente	3,48 %	3,50 %	3,64 %	3,76 %

Alle tall i 1000 kroner

Rakkestad kommune har bundet opp en stor andel av lånene i fastrente avtaler – ca. 78 prosent. Lånene er bundet opp i intervallet 3,05 prosent til 4,96 prosent – inkludert rentebytteavtaler.

Fond:

Fond - anslag	2013	2014	2015	2016
Disposisjonsfond	16 182	16 934	20 960	20 960
Bundne driftsfond	15 680	16 873	15 508	14 068
Ubundne kapitalfond	1 342	1 342	1 342	382
Bundne kapitalfond	8 339	8 339	8 339	8 339

Premieavvik:

Premieavvik	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
IB KLP	3 953	5 653	11 126	11 371	13 200	12 535	22 838
Premieavvik KLP	2 059	5 970	1 141	2 799	494	11 510	7 550
Amortisering premieavvik KLP	-360	-497	-895	-971	-1 158	-1 207	-2 358
UB KLP	5 653	11 126	11 371	13 200	12 535	22 838	28 029
IB SPK	961	352	-477	-802	-540	-1 325	-2 646
Premieavvik SPK	-537	-793	-342	223	-810	-1 427	-1 521
Amortisering premieavvik SPK	-72	-36	17	40	25	106	248
UB SPK	352	-477	-802	-540	-1 325	-2 646	-3 919
SUM KLP og SPK - UB per år	6 005	10 649	10 569	12 660	11 211	20 191	24 111

Per 31.12.12 har Rakkestad kommune anslagsvis bokført i regnskapet (netto) kr 20 191 000 i premieavvik, men ikke utbetalt. Dette gir et "gap" mellom resultat i regnskap og Rakkestad kommunes likviditetsmessige situasjon. Til sammenligning er prognosen for disposisjonsfondet per 31.12.12 på kr 15 049 000.

6. Utvikling og beredskap

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	21 722	22 532	23 313	24 094
Netto budsjett	18 810	19 533	20 223	20 916
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	10 115	10 540	10 936	11 332
Sosiale utgifter	274	407	507	606
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	3 439	3 507	3 574	3 642
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	7 536	7 720	7 938	8 156
Overføringer	357	357	358	358
Sum driftsutgifter	21 722	22 532	23 313	24 094

Antall ansatte	30,00			
Antall årsverk	11,26	11,26	11,26	11,26

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Ny strategiplan for arbeidskraft i Rakkestad kommune er klar for politisk behandling innen 30.06.13.
- Totalt sykefravær for kommunen, er innen 31.12.14 nede på det fastsatte måltallet på 6,5 prosent. Et eget program for tiltaket - parallelt med arbeidskraftplan - blir laget i første halvår 2013.
- Gjøre medarbeiderundersøkelser i avdelinger og seksjoner i 2013.
- Beredskapsøvelse for den kommunale kriseledelsen i andre halvår 2013.
- Etablere kartløsninger - innen budsjettrammen - i utrykningsbiler i 2013 - for å redusere utrykningstiden til hendelser og ulykker.
- To brannkonstabler gis pålagt grunnkurs ved Norges Brannskole i 2013.
- Øke kompetansen på nøkkelpersonell i beredskapsvesenet i 2013 - for å oppnå en betryggende og tilfredsstillende loggføring av hendelser i krisesituasjoner.
- Forebyggende opplæring for skoleelever og barnehagebarn videreføres.
- Innen juni 2013 er to nye fastlegehjemler (regnet fra 1.7.12) etablert - slik at innbyggere skal oppnå reell valgmulighet på fastlegetjenester i kommunen og kommunelege I (0,5)-, helsestasjonslege (0,5)- og institusjonslegeressursene (1,0) blir bygget ut som bestemt.

Avviklede tiltak:

Fra 1.1.13 trer Rakkestad kommune ut av samarbeidsavtalen/-opplegget med Kompetanse Forum AS.

Ikke prioriterte tiltak:

Trivselspott for ansatte.

Generelt:

Ny kommunal arbeidskraftplan (30.06.) rangerer øverst på avdelingens dagsorden i 2013.

I 2012 er sykefraværet økende internt i forskjellige avdelinger og seksjoner og i kommunen som en helhet. Av den grunn blir det - parallelt med arbeidskraftplanen - laget et eget program for "lavere kommunalt sykefravær" i første halvår 2013. Innen utgangen av det påfølgende år (2014), er målsettingen at sykefraværet minst er ned på det fastsatte måltallet (6,5 prosent).

Intern kontroll er fortsatt høyt prioritert på alle nivåer i kommunen.

Effekten av elektroniske kartløsninger i brannvesenet, blir større etter hvert som eiendommene i kommunen får egne adresser (gate/vei/husnummer). Tiltaket blir gjennomført innen budsjettammen.

Så vel fastlegeordningen som kommunale legehjemler på barn- og ungdomsfeltet og helse- og omsorgsområdet blir styrket - som ledd i en bred satsing på forbyggenhet og folkehelsearbeid i befolkningen, gjennomføring av samhandlingsreformen i en videre målestokk og generelt høyere etterspørsel etter slike tjenester i lokalsamfunnet. I 2013 blir kommunens stilling langs begge disse dimensjoner betydelig sterkere.

7. Kommunikasjon og service

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	22 184	23 175	24 163	24 674
Netto budsjett	22 344	23 424	24 404	24 905
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	11 828	12 553	13 024	13 495
Sosiale utgifter	3 563	3 828	3 975	4 122
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	4 605	4 544	4 870	4 719
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	1 208	1 263	1 298	1 334
Overføringer	981	988	996	1 004
Sum driftsutgifter	22 184	23 175	24 163	24 674

Antall ansatte	26,0			
Antall årsverk	23,3	23,3	23,3	23,3

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- All utsending av saker til politisk nivå gjøres elektronisk innen utgangen av 2013.
- Tilbud om opplæring i Office 2010 til alle ansatte innen 30.06.13.
- IKT-strategi (fire år) for utbedring og sikring av serverpark er fastsatt innen 31.3.13.

Avviklede tiltak:

Avtale med Østfold Bedriftssenter AS om sekretariatstjenester for Indre Østfold Regionråd blir avviklet 1.1.13.

Ikke prioriterte tiltak:

Fullelektronisk arkiv er flyttet til 2014 (oppstart 01.01.15). Det sees i sammenheng med innføring av nytt sak/arkivsystem.

Generelt:

I 2013 blir saksbehandlersystemet "ESA" oppgradert for å lette samhandlingen med andre fagprogrammer og tilby «Papirløse politikere» løsningen. Samtidig har Rakkestad kommune opsjon på deltakelse i felles anbud med Indre-Østfold kommunene på nytt saksbehandlingsprogram. Det kan være i drift fra 01.01.15 - investeringer i 2014.

Elektronisk dokumentutveksling er initiert av staten, og forutsetter utvikling av nasjonale standarder og tekniske løsninger for en sikker og god informasjonsutveksling mellom kommuner, fylkeskommuner og staten ("Noark systemer"). "EDU" er ment å effektivisere offentlig sektor via raskere saksbehandling og en reduksjon av porto, skanning og dobbelt-registrering av dokumenter.

Rakkestad kommune hadde tidligere i år (2012) en lisensgjennomgang ("tilsyn") av Microsoft Norge. Den avdekket en utilstrekkelig lisensdekning - som er finansiert i budsjett 2013 og økonomiplan 2013 - 2016, sammen med det som er den planlagte vekst i antallet brukere fra 2012 - 2013. De samlede utgifter er i overkant av kr. 700 000.

I servicekontoret etableres betalingsterminaler, for å tilby innbyggere og kunder betalings-tjenester (kommunale gebyrer, kinobilletter m.m.) med kort i 2013.

Stortings- og sametingsvalg er budsjettert i 2013.

Utgifter til porto og telefoni går ned. En del av reduksjonen disponeres til å dekke driftsutgifter til ny modul i saksbehandlersystemet "ESA".

Den felleskommunale oppreisningsordningen for barnevernsbarn blir avsluttet i 2013. Ennå er fire søknader som gjelder Rakkestad kommune uavklart. Det er et potensial for million-uttellinger i de gjenstående sakene.

På sammen måte som innen kultur, tenker rådmannen (2013) – selv om omfang både er enklere og mindre – å gjennomgå de tilskudd som blir forvaltet av kommunikasjon og service. Med hensyn til prosess m.m., vises til kommentarer under « 12 – Kultur».

8. Økonomi

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	6 249	6 667	6 914	7 161
Netto budsjett	5 592	6 003	6 234	6 465
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	4 589	4 890	5 073	5 257
Sosiale utgifter	1 424	1 538	1 597	1 656
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	209	213	217	221
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	27	27	27	27
Sum driftsutgifter	6 249	6 667	6 914	7 161

Antall ansatte	10,00			
Antall årsverk	10,00	10,00	10,00	10,00

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Nytt økonomi-, lønns- og personalsystem er satt ut i livet fullt ut innen 31.3.13.
- Stabilisere driften av økonomiavdelingen straks etter at det nye økonomi-, lønns- og personalsystemet er innført - senest innen 30.06.13.
- Levere regnskaps- og budsjettdata og annen styringsinformasjon til avdelinger, seksjoner og rådmannen - etter den etterspørsel som er etter slike opplysninger og etter de krav som er til slike leveranser i kommunens styringssystemer.

Avviklede tiltak:

Tidligere økonomisystem avvikles 1.1.13.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

Økonomiavdelingen flyttet inn i nye arealer i underetasjen i Rådhusveien 4 ca. 1. september 2012. Lokalene fungerer etter en innkjøringsperiode godt til sitt formål.

Nytt økonomi-, lønns- og personalsystem ble tatt i bruk 1.1.12 - etter en krevende og lang prosjektperiode. Innen 31.3.13 er det nye systemet tatt i bruk fullt ut.

I overgangsfasen har økonomiavdelingen levert regnskaps- og budsjettdata/-materiell noenlunde som normalt. Også innfordringen av krav var stabil i hele tiden. Kommunale fordringer er omtrent på det samme nivå som 31.12.11.

9. NAV

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	27 308	28 717	29 677	30 927
Netto budsjett	23 716	25 017	25 870	27 012
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	10 001	10 949	11 450	12 242
Sosiale utgifter	1 819	1 948	2 022	2 097
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	651	663	676	689
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	8 685	8 937	9 189	9 441
Overføringer	6 152	6 220	6 340	6 459
Sum driftsutgifter	27 308	28 717	29 677	30 927

Antall ansatte kommune og stat	21,00			
Antall årsverk kommune	11,10	11,10	11,10	11,10
Antall årsverk stat	8,1	8,1	8,1	8,1

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Prosjektet «Arbeid for sosialhjelp» (AFS) sitt primære formål er å tilbakeføre langtids mottakere av sosialhjelp til regulært arbeid. Det bidrar dessuten til reduksjoner på sosialhjelpsbudsjettet med kr. 750 000 i 2013 og kr. 800 000 i 2014.
- NAV Rakkestad reduserer sykefraværet med 20 prosent fra 31.8.12 – 31.8.13 – fra 12 prosent 31.8.12 til 9,0 prosent 31.8.13.
- I 2013 delfinansierer NAV Rakkestad sosialfaglige rådgivere ved Askim og Mysen videregående skoler med kr 100 000.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

NAV Østfold varsler over tid en reduksjon av de statlig finansierte "VTA plassene" ved ASVO Rakkestad AS - slik at omfanget av slike arbeidsplasser etter hvert er bedre i samsvar med kommunens andel av fylkets befolkning. Det er ikke ventet noen effekt av tiltaket i 2013.

NAV Rakkestad delte tidligere i år (2012) kontoret i to enheter – Arbeid og aktivitet og Kvalifisering. Det resulterer ventelig i tettere innsats på flere områder, og derigjennom forhåpentlig i et lavere volum av mottakere av sosial hjelp i 2013 enn i 2012. Både for kommunen og lokalsamfunnet som sådant, er det en god utvikling.

I partnerskapet kommune – stat, måles NAV Rakkestad langs fem kommunale parametere – som på ulike måter retter seg mot mottaket av sosialhjelp i grupper av befolkningen. Tallene viser en veldig bra tendens, og også at resultatene er bedre enn gjennomsnittet for Østfold-kommunene. Rådmannen tar det som en dokumentasjon på riktige lokale prioriteringer på dette feltet i de siste årene.

10. Skole

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	86 572	92 208	95 452	98 696
Netto budsjett	79 082	84 698	87 818	90 939
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	56 070	59 909	62 158	64 407
Sosiale utgifter	15 807	17 267	17 925	18 583
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	8 110	8 268	8 425	8 583
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	6 166	6 345	6 525	6 704
Overføringer	419	419	419	420
Sum driftsutgifter	86 572	92 208	95 452	98 696

Antall ansatte	132,00			
Antall årsverk	115,88	117,29	117,29	117,29

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Hovedrevisjon av skoleutviklingsplanen - 30.6.13.
- Hver enkelt lærer følges individuelt opp av ledelsen ved skolen - i første omgang gjennom læringssamtaler knyttet til skolevandring (2013).
- Ordning med leseveileder(e) og matematikkveileder(e) internt i Rakkestadskolen - om nødvendig med ekstern veiledning (2013).
- Hver enkelt lærer gis praksisrelatert veiledning - i første omgang i "Vurdering for læring" (2013).
- Styrke lærertettheten ved Rakkestad ungdomsskole med inntil fire årsverk fra 1.8.13 – finansiert en egen statlig finansieringsordning på området.

Valgfag på ungdomstrinnet - helårseffekt av tiltak i skoleåret 2011 - 2012.

- Bedre lærertetthet på barnetrinnet – ett nytt årsverk fra 1.8.13.
- Kulturskoletilbud i skolefritidsordningene fra 1.8.13 – i regi av kulturseksjonen og kulturskolen.
- Anti mobbeprogram og tiltak i Rakkestadskolen i tidsrommet oktober 2012 - mai 2013 - med formål fullt ut å eliminere mobbing ved skolene.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

Ressurser til eksterne kurs er redusert - som en følge av prioritering av profesjonsutvikling via veiledning og læringsamtaler knyttet til klasseromspraksis.

Generelt:

Fra 2012 - 2013 kanaliseres midler - som tidligere gikk etter- og videreutdanning - i større grad til profesjonsutvikling. Det innebærer at tiltak - for eksempel i form av veiledning - rettes mer direkte mot aktiviteten i klasserommet. For å trygge kvaliteten i prosjektet, er Høgskolen i Østfold er engasjert som samarbeidspartner.

Tiltaket er i første omgang finansiert av statstilskudd og egne fonds.

De skolene som trenger bedre kvalifiserte lærere i enkelte fag, kan fremdeles tilby videreutdanning for sitt personell dekket av staten (50 pst.), kommunen (25 pst.) og søker (25 pst.).

Rakkestad ungdomsskole er med i et landsomfattende prøveprosjekt – som har som formål at flere elever fullfører videregående skole. I siste halvår av 10. klasse blir en gruppe av elevene tilbudt særskilt faglig oppfølging i ca 8 timer per uke i basisfagene - i den hensikt at de bedre skal mestre de faglige kravene som stilles i videregående skole.

De samme elevene blir også særskilt fulgt opp i videregående skole.

I høsthalvåret 2012 - 2013 står matematikkferdighetene særskilt på dagsordenen.

Prosjektet er finansiert av staten/fylkeskommunen og kommunen.

Rakkestad ungdomsskole etablerte valgfag fra 1.8.12 – finansiert av staten gjennom rammeoverføringene. Tiltaket er gitt helårs virkning i 2013.

I 2012 - 2013 blir faglig sterke ungdomsskoleelever tilbudt et eget opplegg. Det er et samarbeid med Eidsberg ungdomsskole.

På Os skole er den tidligere vaktmesterleiligheten er bygd om, og tilpasset for elever med særskilte behov. Dette er et stykke på vei et alternativ til Mortenstua skole.

Rakkestadskolen ble styrket med to årsverk fra 1.8.12.

Rådmannen har - i samsvar med forutsetningen i gjeldende økonomiplan - plusset på med ytterligere ett lærerårsverk i Rakkestadskolen fra 1.8.13. Disse ressursene bør i sin helhet styres mot barnetrinnet.

Staten etablerer fra 1.8.13 en fireårig tilskuddsordning for å øke lærertettheten i ungdomsskolene. Kommuner kan hente ressurser ut av dette tiltaket - til skoler som både har grunnskolepoeng under landsgjennomsnittet og gruppestørrelser på over 20 elever.

Rakkestad kommune kan søke om finansiering av inntil fire årsverk ved Rakkestad ungdomsskole av denne potten.

11. Barnehage

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	47 163	49 713	51 415	57 385
Netto budsjett	40 207	42 717	44 379	50 310
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	23 502	25 018	25 957	26 896
Sosiale utgifter	7 272	7 844	8 145	8 446
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	1 632	1 670	1 708	1 746
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	14 617	15 042	15 466	20 158
Overføringer	139	139	139	139
Sum driftsutgifter	47 163	49 713	51 415	57 385

Antall ansatte	62,00			
Antall årsverk	57,70	57,70	57,70	57,70

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Stabilisere standard for barnehagene - bruker i fokus. Som et ledd i det:
  - a - Sette ut i livet prosedyrer for tverrfaglig kommunalt samarbeid innen 1.6.13.
  - b - Forbedre uteområdet i Elle Melle barnehage innen 1.6.13.
- God dekning av pedagogisk personell. Som ledd i det:
  - a - Alle pedagogstillinger er dekket av kvalifisert personell - datoer 31.3.13 og 31.10.13.
  - b - Alle nyutdannede førskolelærere fullfører veiledningsprogram - 1.5.13.
- Stabile og forsvarlige økonomiske rammer i de enkelte barnehager:

Styrke samarbeidet mellom eiere av ikke-kommunale barnehager og kommunale barnehager - tre samarbeidsmøter (31.1.13, 31.5.13 og 31.10.13).
- Full barnehagedekning og balanse mellom tilbud og etterspørsel etter barnehageplasser:
  - a - Lokal definisjon av "fullbarnehagedekning" – 11.12 – 12.12.
  - b - Kirkeng barnehage - nybygg 1.8.13.
  - c - Utrede rehabilitering og utbygging av Fladstad barnehage – 11.12 – 12.12.
  - d - Avgjørelse om utbygging av Fladstad barnehage - 30.4.12.
  - e - Avhengig av politisk vedtak, realisasjon av Fladstad barnehage 1.8.14.

Punktene a – c utføres i 2012 og 2013 – øvrige punkter tidlig i 2013 og eventuelt i 2014.

Avviklede tiltak:

Det midlertidige barnehagetilbudet i Degernes helse- og velferdssenter blir avviklet 31.7.13.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

Elle Melle barnehage er nå i full drift i kommunal regi.

Kirkeng barnehage er ferdig utbygget ca. 1.8.13, og har med det kapasitet til å dekke etterspørselen etter barnehageplasser i denne delen av kommunen i overskuelig framtid.

I Rakkestad sentrum er det for tiden interesse fra ikke-kommunale barnehager - som tenker å etablere tilbud i konkurranse med og i tillegg til de kommunale enhetene. Politisk nivå vil om kort tid, fastsette struktur og andre premisser for barnehageutbyggingen i dette området på fire - fem års sikt.

Rådmannen følger spørsmålet opp i enkeltsak.

Det er et stigende antall barn – der sakkyndige uttaler at det trengs forsterket tilbud i barnehagene. Ofte er det snakk om sammensatte og store behov, og der brukeren har rettigheter etter både opplæringsloven og barnehageloven.

Barnehage fordeler slike midler til både kommunale og private barnehager.

12. Kultur

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	10 933	11 447	11 794	12 141
Netto budsjett	9 107	9 581	9 887	10 193
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	5 386	5 714	5 929	6 143
Sosiale utgifter	1 598	1 716	1 780	1 845
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	2 273	2 311	2 349	2 387
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	46	48	49	50
Overføringer	1 630	1 659	1 687	1 715
Sum driftsutgifter	10 933	11 447	11 794	12 141
Antall ansatte	40,00			
Antall årsverk	10,67	10,67	10,67	10,67

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Rakkestad Bad: Arrangere 10 velværekvelder for voksne og et svømmekurs for barn i 2013.
- Rakkestad Bygdetun: Rydde Finnestadlåven og gjøre den presentabel for publikum.
Innen oktober 2013.
- Rakkestad Kino: Øke antall besøkende til 8 000 i 2013.
- Rakkestad Bibliotek: Utlån av minst 45 000 medier i 2013.
- Rakkestad kulturskole: Øke elevtallet til 150 innen 31.12.13.
- Rakkestad kulturskole: Etablere kulturskoetilbud i skolefritidsordningene en time pr. uke fra 1.8.13.

Realisasjon innen gjeldende budsjettramme.

- Ti arrangementer for barn og ungdom - i tillegg til ordinær drift - i 2013.
- Ti arrangementer for voksne - i tillegg til ordinær drift – i 2013.
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet fastsettes innen 31.12.13.
- Gjennomgang av tilskuddsordningene til lag og foreninger i seksjonen – med det formål å etablere legitime og helhetlige rammer for fordeling av disse ressursene i 2013.

Politisk nivå holdes orientert om status og utvikling i prosjektet.

Tidsramme: 1.1.13 – 30.6.13.

Avviklede tiltak:

- Rakkestad Bad: Lørdagsåpent tilbud.
- Aktivitetshuset: «Åpne dager».

Ikke prioriterte tiltak:

- Rakkestad Bygdetun: Digitalisering av gjenstander.
- Rakkestadhallene AS: Ytterligere ressurser til renhold av hallflate.

Generelt:

Rakkestad kulturhus ble gjenåpnet i september 2012, og er nå på fleste måter et tidsmessig og moderne kulturbygg. Kinosal og foaje er rehabilitert, og vil bidra til å styrke det lokale kinotilbudet framover.

Rakkestad kulturskole er lokalisert på flere steder, og trenger sårt til nye lokaler. Tiltaket er prioritert i 2013 – 2016.

Rakkestad kommune ønsker at kulturskolen er et ressurscenter – med kompetanse som blir benyttet av andre/beslektede miljøer. Tilbudet er blant annet teater og malekurs.

Det satses på videre samarbeid med Prosjektskolen for bandundervisning.

Større variasjon på kulturskolekonsertene er et siktemål i 2013.

På Aktivitetshuset avvikles «Åpne dager» for ungdom, og erstattes med organiserte tilbud som konserter, klubber, workshops, verksteder eller lignende.

Forfatter til gårds- og slektshistorie er rekruttert. Første bind av verket blir utgitt til jul i 2015.

Rakkestad kommune yter hvert år betydelige tilskudd til lag og foreninger – som på ulike måter gjør en stor innsats for trivsel, aktivitet og utvikling i lokalsamfunnet. Grunnlaget for disponeringene, er retningslinjer, enkeltvedtak/-beslutninger og ulike, historiske betingede momenter. I det hele tatt er premissene for ordningene fragmenterte, og – i det helhetlige perspektivet som fordelingen bør bygge på – vanskelige å forstå.

Rådmannen gjennomgår området i første halvår 2013, og holder politisk nivå orientert om status og utvikling av sakskomplekset.

13. Familiesenter

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	39 708	42 242	43 632	45 022
Netto budsjett	37 484	39 970	41 297	42 624
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	20 907	22 571	23 419	24 266
Sosiale utgifter	5 584	6 122	6 349	6 576
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	4 674	4 764	4 855	4 945
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	6 369	6 570	6 756	6 941
Overføringer	2 174	2 214	2 253	2 293
Sum driftsutgifter	39 708	42 242	43 632	45 022
Antall ansatte	43,00			
Antall årsverk	41,40	42,52	42,52	42,52

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Rakkestad familiesenter flytter til sommeren (2013) inn i nytt bygg, og fastsetter innen 1.6.13 en helhetlig modell for seksjonens virksomhet i de nye omgivelsene.

Denne legges fram for behandling i omsorgsutvalget.

- I barnevernet styrkes bemanning og kapasitet i 2013 – ved at Rakkestad kommune søker om og blir tildelt minst ett nytt årsverk til barnevernet av den nye statlige bevilgningen til formålet og at det i tillegg blir stilt ytterligere statlige midler til rådighet for kompetanse- og samhandlingstiltak på området.
- I overgangen 2012 – 2013 er alle fristoverskridelser i undersøkelsessaker m.m. i barnevernet eliminert.
- Barnevernet har innen 31.1.13 egne tiltaksplaner for alle barn det har på tiltak.
- På basis av en evaluering av fysio- og ergoterapitjenestene i 2012, erstattes den kommunale fysioterapi turnuskandidatstillingen av en fast hjemmel i det private fysioterapiinstituttet i overgangen 2012 - 2013.

Dette er ment å gi bedre forebyggende tjenester og større stabilitet i tilbudet.

- Familiesenters budsjettramme heves med kr. 190 000 – tilsvarende 1,5 årsverk – med virkning fra 1.10.13. Ressursene settes inn i Psykisk helse, Sysseletting, aktivitet og miljø (SAM), Helse- og velferdssenter eller andre enheter – etter eget vedtak i kommunestyret i første halvår 2013.

Tiltakets formål er å gjøre seksjonens tjenesteytelser som en helhet mer bærekraftige.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

I 2013 er hovedfokus på det nye Familiesenteret - slik at det så raskt som mulig etter ferdigstillingen fungerer i samsvar kommunestyrets betingelser. Dette er en kombinert politisk – administrativ oppgave – jf. målsettingene ovenfor.

Familiesenter dreier seg i veldig stor grad om forbyggenhet og annen folkehelseaktivitet. I det perspektivet ble helsesøster - (0,6 årsverk) og jordmorstillingene (0,4 årsverk) - utvidet i 2012. Tiltakene er videreført med helårseffekt i 2013 - 2016.

Helsestasjonslege utgjør 0,5 årsverk fra 1.1.13 – jf. Utviklings- og beredskapsavdelingens kommentarer.

Barnevernet slet på nytt i 2012. Rådmannen prioriterer raskt å stabilisere stillingen - årsskiftet 2012 - 2013. Det blir søkt om øremerkede statlige midler for å øke bemanning og kapasitet i enheten.

Rapport legges fram for oppvekstutvalget i februar 2013.

Psykisk helse står jevnt og trutt over overfor krevende oppgaver på sitt felt, og enheten bør som sådan stille langt framme i køen ved fordeling av nye ressurser i seksjonen.

Rakkestad kommune scorer lavt på flere levekårsindikatorer i befolkningen (jf. «3 – Generell statistikk»). Rådmannen vurderer at Familiesenter er sentralt for å gripe fatt i og så langt det lar seg gjøre løse de problemer som er til stede. Av den grunn er seksjonens ramme styrket med kr. 190 000 i 2013 (1,5 årsverk i tidsrommet 1.10.13 - 31.12.13). Bruk av ressursene fastsettes i egen sak til kommunestyret.

Tiltaket har helårseffekt - kr. 750 000 - i 2014.

Familiesenter er sentral i prosjektet «helse- og omsorgsplan» som nå pågår.

14. Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	52 406	62 208	64 455	66 701
Netto budsjett	40 572	48 638	50 519	52 400
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	35 377	42 636	44 236	45 837
Sosiale utgifter	11 031	13 448	13 962	14 475
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	5 256	5 379	5 508	5 636
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	124	128	131	135
Overføringer	618	618	618	618
Sum driftsutgifter	52 406	62 208	64 455	66 701
Antall ansatte	128,00			
Antall årsverk	68,33	76,70	76,70	76,70

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter blir i 2013 - 2016 videre utviklet og bygget ut. Fiolen omsorgsboliger blir i 2013 bygget om til sykehjemsplasser. De tas i bruk til sitt nye formål 1.1.14.

Ytterligere investeringer - jf. hovedplan - er tidfestet til 2014 - 2016.
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter tar fortsatt i mot utskrivningsklare pasienter fra sykehuset i samsvar med avtale mellom kommunen og sykehuset - slik at kommunen heller ikke i 2013 har store utgifter til dette formål.
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter dekker behovet for sykehjemsplasser i lokalsamfunnet i 2013.
- Rakkestad kommune og Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter etablerer i 2013 – 2016 «et døgkontinuerlig tilbud for øyeblikkelig hjelp» – i samsvar med avtale mellom Rakkestad kommune, Sarpsborg kommune og Sykehuset Østfold HF.
- I overgangen 2012 – 2013 er «Multidose» innført i sykehjemmet.
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter reduserer sykefraværet ved institusjonen fra 11,8 prosent (andre kvartal 2012) og til 9,5 prosent (andre kvartal 2013).
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter øker sykepleietettheten (høyskoleutdannet personell) fra 33,8 prosent (2012) og til 35 prosent (2013).
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter reduserer ufaglært personell fra 10,57 prosent (2012) og til mindre enn 10 prosent (2013).

- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter forbedrer sine journalsystemer slik at alle pasienter på langtids plass ved institusjonen har tiltaksplaner innen 30.09.13.

Avviklede tiltak:

- Bruk av rom som to-mannsrom for å håndtere overbelegg ved institusjonen, ble avviklet i forbindelse med at Lyngen omsorgsboliger ble bygget om og tatt i bruk som sykehjemsavdeling (12 plasser) i juni 2012.
- "Flexiturnus" ble avviklet i 2012 - vakter er lagt inn i grunnturnuser og stillingshjemplene hos flere ansatte er økt.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er inne i en sterk utbyggings- og utviklingsfase - som følge av både samhandlingsreformen og samfunnsutviklingen mer generelt. Jevnt over er kapasiteten i institusjonen presset, og det er gjennom året krevende å oppfylle kravene til tjenesteytelser og –kvalitet og realisere budsjetttrammene. Sånn er det også i 2013 og 2013 – 2016.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er ikke lenger bare et regulært sykehjem. Det utreder, rehabiliterer og behandler i stigende grad pasienter. Så vel lege- som sykepleierdekningen blir av disse grunner viktigere. Både i 2012 og 2013 er ressursene på disse felt styrket.

Like viktig som rekruttering av arbeidskraft, er kompetansehevende tiltak – enkeltkurs og annen opplæringsvirksomhet – i personalet.

Denne utviklingen fortsetter temmelig sikkert. For rådmannen er driften av spesielt Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter mer og mer som et kappløp – der kommunen stadig vekk etablerer ny kapasitet og etterspørselen etter tjenesteytelser ganske raskt krever ytterligere tiltak. Dette er selvsagt krevende, og definitivt det mest utfordrende elementet i kommunens virksomhet i 2013 – 2016.

«Multidose» frigjør etter hvert noe personalkapasitet i institusjonen – som rådmannen tenker å anvende til «en koordinatorfunksjon» knyttet til samhandlingsreformen. Politisk nivå holdes orientert om framdriften på dette området i 2013.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter er sentral i prosjektet «helse- og omsorgsplan» som nå pågår.

15. Hjembaserte tjenester

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	44 436	47 192	50 895	58 047
Netto budsjett	42 914	45 624	49 282	56 388
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	32 797	34 781	37 579	43 005
Sosiale utgifter	9 942	10 683	11 557	13 252
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	1 581	1 612	1 643	1 674
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	0	0	0	0
Overføringer	117	117	117	117
Sum driftsutgifter	44 436	47 192	50 895	58 047

Antall ansatte	132,00			
Antall årsverk	60,61	60,61	63,16	70,81

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- Hjembaserte tjenester tar fremdeles i mot utskrivningsklare pasienter i samsvar med vilkår i avtalen mellom kommunen og helseforetaket – slik at kommunen heller ikke i 2013 har vesentlige utgifter til dette formålet.
- Hjembaserte tjenester dekker etterspørselen etter/behovet for hjemmesykepleie- og andre av seksjonens tjenester i lokalsamfunnet i 2013.
- Rutinebeskrivelser på basis av lovverk og kvalitetsforskrift, er fastsatt og settes ut i livet i 2013 – jf. også tilsyn i 2012.
- Interne undervisningstiltak - " Dette må jeg kunne" fra Nasjonalt kompetansesenter for Aldring og helse - for assistenter, hjemmehjelpstjeneste og hjemmesykepleie blir utført i 2013.
- Internt undervisningstiltak - " Det kliniske blikk" – for hjemmetjenesten i 2013.
- Ernæringen i risikogrupper kartlegges, for å planlegge og gjennomføre kvalitetsforbedrende tiltak i seksjonen.

Tidspunktet er 1.1.13 – 30.6.13.

- Tiltaksplaner er en regulær del av seksjonens dokumentasjonssystem innen 30.09.13.
- I overgangen 2012 – 2013 er «Multidose» innført i seksjonen.
- Sykefraværet reduseres fra 13 prosent i andre kvartal 2012 til 9 prosent i andre kvartal 2013.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

Hjembaserte tjenester er i likhet Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, inne i en sterk utbyggings- og utviklingsfase - som følge av både samhandlingsreformen og den samfunns- messige utviklingen mer generelt. Jevnt over er kapasiteten i seksjonen presset, og det er gjennom året ganske krevende å oppfylle kravene til tjenesteytelser og -kvalitet og realisere budsjetttrammene. Sann er det også i 2013 og 2013 – 2016.

Hjembaserte tjenester tar i mot utskrivningsklare pasienter fra sykehjemmet, og bidrar som sådan sterkt til at kommunen ivaretar sine forpliktelser i avtalen helsefortaket. Dette krever – i likhet med i sykehjemmet – kompetanseheving i personalet, tjenesteutvikling i enhetene og større ressurser i seksjonen.

Kapasitet, kompetanse og bemanningssituasjon i hjemmesykepleien er avgjørende for om kommunen er i takt med samhandlingsreformens forutsetninger.

Hjembaserte tjenester er ikke lenger bare klassiske hjemmetjenester, men også et viktig virkemiddel for kommunen og staten for å realisere samhandlingsreformens målsettinger. Ansatteressursene blir av den grunn viktigere. De er styrket både i 2012 og 2013.

Like viktig som rekruttering av arbeidskraft, er kompetansehevende tiltak – enkeltkurs og annen opplæringsvirksomhet – i personalet.

Denne utviklingen fortsetter temmelig sikkert. For rådmannen er drift også av Hjembaserte tjenester mer og mer som et kappløp – der kommunen stadig vekk etablerer ny kapasitet og etterspørselen etter tjenesteytelser ganske raskt krever ytterligere tiltak. Dette er selvsagt krevende, og blant de mest utfordrende elementer i kommunens virksomhet i 2013 – 2016.

«Multidose» frigjør etter hvert noe personalkapasitet i seksjonen – som rådmannen tenker å anvende til «en koordinatorfunksjon» knyttet til samhandlingsreformen. Politisk nivå holdes orientert om framdriften på dette området i 2013.

Hjembaserte tjenester deltar i prosjektet «Nødnett» i regi av Helsedirektoratet. Det er usikkerhet og uklarhet om hvilken vei det tar nå, og ultimo 2012 eller primo 2013 tar kommunen eksplisitt stilling til sitt videre engasjement i utviklingstiltaket.

Hjembaserte tjenester er sentral i prosjektet «helse- og omsorgsplan» som nå pågår.

16. Bo- og aktivitetstjenester (BOAK)

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	45 643	48 469	50 264	52 059
Netto budsjett	32 651	35 097	36 511	37 925
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	33 438	35 458	36 789	38 120
Sosiale utgifter	10 397	11 166	11 592	12 017
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	1 688	1 724	1 760	1 797
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	52	53	55	56
Overføringer	69	69	69	69
Sum driftsutgifter	45 643	48 469	50 264	52 059

Antall ansatte	124,00			
Antall årsverk	53,42	50,43	54,60	58,77

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

- I overgangen 2012 – 2013 er utvidelsen av driften av Kleven Bofelleskap gjennomført.
Helårseffekt i 2013.
- I overgangen 2012 – 2013 er Bo- og aktivitetssenters overtakelse av driften av Mjørudgata 5 – bolig for mindreårige asylsøkere – fra Familiesenter fullført.
Helårseffekt i 2013.
- Bo- og aktivitetstjenester har tiltaksplaner for alle sine brukere innen 31.12.13.
- Dagtilbud tilpasset brukerbehov blir utviklet i 2013.
Tiltaket realiseres innen budsjetttrammene.
- Antall «skademeldinger» i seksjonen er høyt. I 2013 følges registreringene tett opp – for å avklare om det tidligere er underrapporteringer eller om tiltak resulterer i at antall meldinger faktisk blir redusert i den kommende terminen.
- I overgangen 2012 – 2013 er «Multidose» innført i seksjonen.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

- Ressurser til ferieturer for brukere.
- Bemanning når ASVO Rakkestad AS og Rakkestad Dagsenter holder lukket i ferietiden.

Generelt:

Gruppen av eldre, utviklingshemmede mennesker vokser. Flere har tilleggsdiagnoser – demens, psykiatri o.a. Ifølge statistikk er det en overhyppighet av demens innen dette området. I denne situasjonen er ikke dagtilbudene på ASVO Rakkestad AS og Rakkestad Dagsenter lenger noe alternativ. Rakkestad kommune må av den grunn innen kort tid etablere styrket bemanning på dagtid i hjemmene.

Budsjettet og økonomiplanen inneholder ikke ressurser til dette formålet.

Bo- og aktivitetstjenester fokuserer også på flere andre problemstillinger i sin virksomhet – som kompetanseheving, oppfølging av arbeidstakere som blir utsatt for trusler om vold og vold av brukere, sykefravær og internkontroll- og HMS-systemer.

«Multidose» frigjør etter hvert noe personalkapasitet i seksjonen – som rådmannen tenker å anvende til «en koordinatorfunksjon» knyttet til samhandlingsreformen. Politisk nivå holdes orientert om framdriften på dette området i 2013.

Hjembaserte tjenester er sentral i prosjektet «helse- og omsorgsplan» som nå pågår.

17. Teknikk, miljø og landbruk

Økonomi:

Budsjett	2013	2014	2015	2016
Brutto budsjett	75 452	78 399	80 474	82 610
Netto budsjett	32 645	36 496	37 167	37 827
<i>Driftsutgifter:</i>				
Lønn	20 842	22 394	23 262	24 179
Sosiale utgifter	6 406	6 971	7 246	7 535
Varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon	35 424	36 015	36 707	37 400
Varer og tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon	8 169	8 406	8 643	8 880
Overføringer	4 612	4 613	4 615	4 617
Sum driftsutgifter	75 452	78 399	80 474	82 610
Antall ansatte	63,00			
Antall årsverk	48,91	49,34	49,34	49,34

Tall i tusen kroner

Mål/tiltak:

– Bedre forvaltning av infrastruktur og kommunale bygg:

- Utarbeide planverk i samsvar med kommunal planstrategi – som blir behandlet i overgangen 2012 – 2013.
- Energimerke all kommunal bygningsmasse innen 31.12.2013.
- Etablere en ny felles "kommunalteknisk vakt" (vaktmestertjenesten og uteseksjon teknisk drift innen 01.04.13).
- Styrke muligheten for vikarbruk ved korttids sykefravær innen renhold – 30.6.13.
- Ferdigstilt dypgrøfting/delvis forsterkning av kommunale vei Førriisdahl – Øverby innen 1.10.13.
- Fysisk adressering – ferdigstillelse av veibase og informasjon til de som får ny adresse – slutføres vår/sommer 2013.
- Ferdigstilt rehabilitering av Skjørtorp bru innen 1.09.13.
- Ferdigstilt sanering av Granveien og Skogveien innen utgangen av 2013.
- Sanering av vann- og avløpsledninger i sammenheng med Østfold Energi AS' utbygging av fjernvarme.

– **Bærekraftig ressursforvaltning, attraktive bomiljøer og balansert næringsutvikling:**

- Utarbeide planverk – blant annet ny sentrumsplan – i samsvar med kommunal planstrategi 2011 – 2015.

Planstrategien blir behandlet i overgangen 2012 – 2013.

- Gjennomføre prosjektet – "Energibygd Rakkestad" – i samsvar med prosjektbeskrivelse – jf. Formannskapssak nr. 29/12.
- Gjennomføre prosjektet – «Lokal samfunnsutvikling i kommunene (LUK)» i samsvar med prosjektbeskrivelse.
- Utbytte av Rakkestad Kommunale Skoger i størrelsesorden 1,0 – 1,2 millioner kroner hvert år økonomiplanperioden.
- Sanere nedgravde oljetanker ved Rakkestad ungdomsskole, Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Fladstad trygdeboliger og Rakkestad helse- og velferdssenter i forbindelse med fjernvarmeprosjektet innen 01.10 13.

Avviklede tiltak:

Ingen.

Ikke prioriterte tiltak:

Ingen.

Generelt:

Som følge av større bygningsmasse, øker forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdskostnader på bygg med totalt 1,8 millioner kroner i 2013. Rakkestad kommune bruker sammenlignet med andre kommuner lite ressurser til infrastruktur, bygg og grønnstruktur. Dette resulterer i et gradvis forfall og etterslep på nødvendig vedlikehold av anleggene.

Heller ikke blir rehabilitering og oppgraderinger av eldre bygg utført i tilstrekkelig målestokk. Viktige lovpålagte krav blir dermed ikke fulgt – noe som gir seg flere utslag. Blant annet slår det ut i unødige høye energikostnader på flere steder.

Rådmannen makter for øvrig ikke å utvide seksjonens driftsramme – slik som meningen var i gjeldende budsjett og økonomiplan (2012 og 2012 – 2015). Det formilder ikke på noen måte situasjonen på det aktuelle felt.

Med hensyn til uenigheten mellom Rakkestad kommune og Opplysningsvesenets Fond om revisjon av festeavgiftene i to boligområder, er det i dag ikke noe nytt. Nye festeavgifter blir fastsatt ved rettslig skjønn.

Rådmannen viser til sine kommentarer i tertialrapport nr. 2 2012.

Festekontrakten for Kopla Renovasjons plass er gjenstand for fornyelse i 2013. Grunneier er Opplysningsvesenets Fond.

Rakkestad kommune vil gjennomføre/påbegynne flere større planarbeider til neste år (2013). Hensikten med disse planarbeidene er som følger:

Sentrumsplanen - opprettholde og videreutvikle et levende sentrum med handel og sosiale møteplasser. Oppfølging av plansmia fra 2011.

Rakkestad kirkegård - sikre tilstrekkelige arealer til framtidig kirkegårdsformål.

Revisjon av kommunedelplan vannmiljø – kartlegge og prioritere behov for å sikre framtidig vannforsyning og tilfredsstillende avløpsrensing.

Revisjon av landbruksplan – synliggjøre landbrukets interesser, verdier og samfunnsansvar.

Plan for forvaltning av kommunens boliger, formålsbygg og grøntanlegg – kartlegge og prioritere behov for framtidig vedlikehold av kommunale bygg og grøntanlegg. Herunder avvikling av bygningsmasse og uteanlegg.

18. Annet

Rakkestad Utvikling:

Styringsgruppe og prosjektleder for Rakkestad Utvikling legger over nyttår fram en rapport om tiltakets aktivitet og resultater i 2012. Dette er det andre året av en total prosjektperiode på tre år.

Rådmannen er i dag veldig usikker på status og framdrift i Rakkestad Utvikling.

Rakkestad kommune har i tidsrommet fra 1. juli 2009 og til 31. desember 2012 satt inn store ressurser i sentrumstiltak og samfunnsutvikling mer generelt. Det gjelder:

- Kommuneplan for Rakkestad kommune (egenprodusert) – 2008 – 2010.
- Rakkestad Næringsforum – 1. september 2009 – 31. desember 2010.
- Stedsanalyse for Rakkestad sentrum – 2009 – 2010.
- Plansmie for Rakkestad sentrum – 2011.
- Rakkestad Utvikling – fra 1. mars 2011.
- Reguleringsplan for Rakkestad sentrum og Bergenhusområdet – 2011 – 2013.

Det var brukt ca. 3,5 millioner kroner på disse formålene pr. 31.12.11, og satt av ytterligere ca. kr. 1 350 000 til Rakkestad Utvikling og reguleringsplaner for Rakkestad sentrum og Bergenhusområdet i 2012. I 2013 medgår det enda kr. 300 000 – kr. 500 000 til å ferdigstille det aktuelle planverket.

Til sammen beløper disse «investeringene» seg til over 5 millioner kroner pr. 31.12.13.

Over tid lar det seg ikke gjøre å holde oppe et slikt moment på denne aktiviteten – slik at kommunen – når de nye planene er fastsatt – bør basere seg på at markedskrefter og det øvrige samfunn tar et større ansvar for utbygging og utvikling.

Så langt har Rakkestad kommune relativt ensidig ledet an sentrumsdiskusjonen og drevet fram sentrumsutviklingen. Over tid er det en lite farbar vei. Det bør derfor etableres en mer likeverdig balanse – faktisk og økonomisk – mellom det offentlige/kommunen og de private interessene på dette området. Partene bør finne fram til en modell som fremmer denne målsettingen.

Rakkestad Utvikling er ikke videreført i dette budsjett- og økonomiplanframlegget.

Hvis politisk nivå bestemmer seg for «nærings- eller andre prosjekter» i 2013, blir det i så fall å bestemme som enkeltsaker. Det framstår som en fornuftig måte å håndtere problemstillingen på – såpass uoversiktlig som sakskomplekset nå er.

I 2014 blir planleggingsbevilgninger frigjort, og kan for eksempel brukes til samarbeidsprosjekter mellom kommunen, næringslivet og lag og foreninger.

Reguleringsplaner:

Rådmannen setter av kr. 300 000 til å fullføre reguleringsplanene for Rakkestad sentrum og Bergenhusområdet i 2013.

Rakkestad Kommunale Skoger:

Rakkestad kommune og staten gjorde i 2011 og 2012 avtaler om frivillig vern av skog – som innebærer at hogst og annen drift av skog i de aktuelle områdene opphører. For det mottok kommunen en erstatning på i underkant av kr. 2 000 000 hvert år av staten.

Fra 2013 er Rakkestad Kommunale Skoger tilbake i regulær drift. Det er budsjettet med et utbytte på kr. 1 100 000 fra denne virksomheten neste år 2013 og videre utover i perioden (2013 – 2016).

Utbytte fra Rakkestad Energi:

Utbytte fra Rakkestad Energi AS er budsjettet med kr. 3 000 000 – som samsvarer med det utbyttet som ble levert til kommunen i 2012.

19. Folkehelse

Mål/tiltak:

- Fastsette planstrategi i overgangen 2012 – 2013 – der folkehelse inngår blant de helt sentrale premisser.
- Folkehelseplan – oppstart i første kvartal 2013 og vedtak av ferdig plan innen 1.5.14.
- Folkehelsekoordinator – tiltredelse så tidlig som mulig og senest 1.9.13.

Generelt:

Den nye folkehelseloven legger et kommunalt perspektiv som basis for folkehelsearbeidet. Sentrale myndigheter dikterer ikke lenger løsninger for kommunene. De skal selv identifisere sine folkehelseutfordringer, og arbeide systematisk med å håndtere disse via planlegging og utvikling av lokalsamfunnet. Staten støtter opp med folkehelseindikatorer, økonomiske føringer, veiledning og ulike verktøy.

Rakkestad kommune er ennå bare på startstreken i dette arbeidet.

Framdrift:

I overgangen 2012 – 2013 beslutter politisk nivå en kommunal planstrategi for 2012 – 2015. Den omfatter strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunen, og bør også innebefatte en beskrivelse av de viktigste utviklingstrekk i lokalsamfunnet. Folkehelse og –utfordringer har sin sentrale plass i dette opplegget.

Neste trinn er å fastsette folkehelseplan og helse- og omsorgsplan – som grunnlag for å sette inn nye tiltak på feltet gjennom budsjett og økonomiplan.

I dag mangler Rakkestad kommune et tilstrekkelig sterkt strategisk og operativt apparat på folkehelseområdet. Det gjør det vanskelig å arbeide med og oppfylle folkehelselovens målsetting. Av den grunn går rådmannen inn for å etablere en folkehelsekoordinator knyttet til rådmannen og rådmannens team fra ca. 1.9.13.

Tiltaket koster ca. kr. 150 000 i 2013 – med helårseffekt ca. kr. 600 000 i 2014.

20. Drifts- og investeringstiltak oppsummert

Rådmannen legger fram en oversikt over den økonomiske stillingen i økonomiplanperioden – et såkalt konsekvensjustert budsjett. Med utgangspunkt i det løpende budsjettet, viser det effektene av å opprettholde vedtatt aktivitetsnivå. For øvrig bør følgende momenter tas hensyn til:

- Driftsmessige konsekvenser av investeringsprosjekter som er satt i gang.
- Drifts- og kapitalkostnader av vedtatte, ikke igangsatte investeringsprosjekter.
- Effekter av vedtak i kommunestyret 2012.
- Endringer i inntektssystemet – for eksempel innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet.
- Lønns- og prisvekst.

Det enkelte tiltak i konsekvensjusteringen ligger som vedlegg under andre oversikter side 65-67.

Lønnsveksten er for 2012 budsjettet sentralt på ansvar 12300, for deretter å fordeles ut når oppgjøret er endelig gjennomført (lokalt og sentralt). Dette for å gi en mest mulig korrekt fordeling. Oppgjøret er ikke likt for de ulike yrkesgruppene.

Rådmannen har beregnet alle vann-, avløp-, renovasjon- og feiegebyrer etter selvkostprinsippet – slik at det ikke er noe ytterligere inntekspotensial på det området.

20.1 Driftsbudsjettet – sammendrag nye tiltak

+ er utgiftsøkning/inntektsreduksjon og – er utgiftsreduksjon/inntektsøkning

Driftsendringer	Endringer ift. 2012			
	2013	2014	2015	2016
<i>Rådmannen - inkl. stab og støttefunksjoner:</i>				
Kommunikasjon og service - generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Økt praksiskompensasjon for kommunelege og skole/helsestasjonslege	309 000	309 000	309 000	309 000
Veiledning ny lege	64 000	64 000	64 000	64 000
Utvikling og beredskap - generell innsparing	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Folkehelsekoordinator - 100 prosent stilling fra 01.10.13	150 000	600 000	600 000	600 000
<i>NAV:</i>				
Sosialfaglig rådgiver Mysen og Askim vgs. - interkommunalt samarbeid	100 000	100 000	100 000	100 000
Reduserte sosialhjelpsutgifter	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Mottak av 6 nye flyktninger - økte kostnader introduksjonsstønad	328 000	739 000	821 000	1 150 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Driftsendringer	Endringer ift. 2012			
	2013	2014	2015	2016
<i>Skole:</i>				
Kirkeng skole: Miljøterapeut - 100 prosent stilling fra 01.01.13	485 000	485 000	485 000	485 000
Lærertetthet: Økt 100 prosent stilling fra 01.08.13	260 000	625 000	625 000	625 000
Valgfag i ungdomsskolen 9. trinn fra 01.08.13 - statsbudsjettet	102 000	245 000	245 000	245 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Barnehage:</i>				
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Kultur:</i>				
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Innføring av kulturskoletilbud i skole SFO fra 01.08.13 - statsbudsjettet	110 000	265 000	265 000	265 000
Innføring av kulturskoletilbud i skole SFO - innsparing kultur	-110 000	-265 000	-265 000	-265 000
<i>Familiesenter:</i>				
Familiesenter: Økte stillingshjemler 150 prosent fra 01.10.13	190 000	760 000	760 000	760 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Innlemming av øremerket tilskudd ifm. rus i rammetilskuddet	545 000	545 000	545 000	545 000
<i>Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter:</i>				
Multidose	110 000	110 000	110 000	110 000
Økt ramme for å håndtere ekstratiltak/styrking i perioder	400 000	400 000	400 000	400 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Hjembaserte tjenester:</i>				
Multidose	225 000	225 000	225 000	225 000
Økt ramme for å håndtere ekstratiltak/styrking i perioder	400 000	400 000	400 000	400 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Bo- og aktivitetstjenester:</i>				
Multidose	50 000	50 000	50 000	50 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Teknikk, miljø og landbruk:</i>				
Etablering av felles teknisk vakt (vaktmestertjenester og utevakt)	470 000	470 000	470 000	470 000
Økt ramme for å håndtere ekstraordinære/uforutsette hendelser	250 000	250 000	250 000	250 000
Generell innsparing	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
<i>Finansinntekter- og utgifter:</i>				
Mottak av 6 nye flyktninger - økt tilskudd	-896 000	-2 277 000	-3 897 000	-4 291 000
Eiendomsskatt boliger - økt promille fra 2 til 3,15 i 2013	-5 900 000	-5 900 000	-5 900 000	-5 900 000
Eiendomsskatt andre eiendommer - økt promille fra 2 til 4 i 2013	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Eiendomsskatt alle eiendommer - økt med ytterligere 1 promille fra 2014	0	-5 550 000	-5 550 000	-5 550 000
Sum endringer	-4 530 987	-9 522 986	-11 060 985	-11 125 984

20.2 Investeringsbudsjett - sammendrag

Finansiering:

Investeringsbudsjettet (2013) er på kr. 88 970 000 og investeringsdelen av økonomi-planen (2013 – 2016) er på kr. 363 830 000. Dette er opp mot 15 millioner kroner lavere enn i det gjeldende økonomiske opplegget (2012 og 2012 – 2015).

Rådmannen går inn for å finansiere kapitalbehovet som følger:

Finansiering	Budsjett				
	2013	2014	2015	2016	Sum
Ubundet kapitalfond	582	0	0	960	1 542
Disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Lån	55 000	62 000	55 000	50 000	222 000
Salgsinntekter	10 600	4 960	12 180	3 520	31 260
Tilskudd	10 500	10 370	10 000	12 000	42 870
Momsrefusjoner	9 088	15 790	14 440	11 640	50 958
Mottatte avdrag på startlån	3 200	3 600	4 000	4 400	15 200
					0
Sum finansiering	88 970	96 720	95 620	82 520	363 830

Tall i tusen kroner

I øyeblikket har Rakkestad kommune små eller ingen finansielle reserver, og er av den grunn avhengig av store låneopptak for å skaffe sin investeringskapital til veie. Det øker i første omgang den langsiktige lånegjelden, og deretter de årlige renter og avdrag av disse forpliktelsene. Den økonomiske handlefriheten blir svekket – hvilket innebærer at kommunen har mindre penger å bruke på barnehage, skole, helse- og omsorg og andre oppgaver.

Dette er naturlig nok en uheldig utvikling. Rakkestad kommune blir fremdeles blant kommunene i Østfold med høyest lånegjeld pr. innbygger.

Et høyere rentenivå, forsterker det bildet som er tegnet i de to foregående avsnitt.

På de annen side, er de fleste av tiltakene planen nødvendige for at kommunen skal kunne levere de tjenesteytelser som innbyggere og lokalsamfunn etterspør.

I 2013 utgjør nye lån ca. 62 prosent av den totale finansieringen av investeringene, og for hele perioden – 2013 – 2016 – er den samme andelen ca. 61 prosent. De resterende knappe 40 prosent av kapitalbehovet til prosjektene, dekkes i hovedsak av salg av aktiva, refusjon av merverdiavgift og statlige tilskudd til ulike tiltak på helse- og omsorgsområdet.

Budsjettet forutsetter avhendelse av sju – åtte leiligheter og eneboliger i 2013. Rundt dette prosjektet, er prosesser allerede satt i gang.

Investeringene:

Rådmannen går inn for at Rakkestad kommune tar opp til sammen kr. 40 000 000 i startlån i 2013 - 2016. Disse ressursene er en viktig stimulans for at spesielt yngre mennesker etablerer seg og bygger bolig i kommunen.

Det er små tap på slike lån i det enkelte år og over flere år.

I hele økonomiplanperioden er det satt av rett i overkant av 10 millioner kroner til IT-tiltak – fordelt på skole – ca. kr. 1 000 000 pr. år – og kommunen for øvrig – ca. kr. 1 500 000 pr. år. Dette programmet er viktig for at Rakkestad kommune skal henge med i samfunnsutviklingen fram til 2016.

Rådmannen budsjetterer med kr. 7 500 000 til påbygg av Kirkeng barnehage i 2013. Planprosess pågår – slik at det er usikkerhetsmomenter både når det gjelder tekniske løsninger og kostnadsramme.

Fladstad barnehage er nå nærmere 40 år gammel, og trenger etter hvert svært til en større rehabilitering av bygningsmassen. Rådmannen setter opp planleggingsmidler til tiltaket på kr. 250 000 i 2013, mens selve byggeprosjektet stikker av med ca. kr. 7 500 000 av investeringsrammen i 2014.

Kirkeng skole krever trolig investeringer på 30 – 35 millioner kroner i 2013 og 2014. Det er bevilget kr. 8 000 000 til formålet i det kommende år (2013), og satt av ytterligere kr. 24 500 000 til prosjektet i 2014.

Planlegging er i gang. Byggestart er forventet ca. 1. juli 2013.

Os skole er tenkt rehabilitert når Kirkeng skole er ferdigstilt. Det er stilt 20 millioner kroner til disposisjon for tiltaket i 2014 og 2015.

Bergenhus skole – gymnastikksal og andre bygningsmessige arbeider – er ført opp med kr. 15 000 000 i 2016.

Rakkestad kulturskole trenger svært andre lokaler. Rådmannen fører opp 8 millioner kroner til denne investeringen i 2015.

I 2013 blir Rakkestad Familiesenter ferdigstilt, og det er bevilget kr. 19 500 000 til prosjektet til neste år (2013).

Rakkestad kommune forventer for øvrig et statlig tilskudd på ca. 6 millioner kroner til finansiering av familiesenteret. Dette hadde ikke blitt utløst dersom investeringen var blitt satt i gang i 2011 eller tidlig i 2012.

Rådmannen finner ikke rom for rehabilitering av Lyngrabben utleieboliger og etablering av «akuttboliger» før i 2016.

Skautun rehabiliterings- og omsorgssenters og Hjembaserte tjenesters prosjekter planlegges noenlunde i samsvar med forutsetningene. I 2013 blir Fiolen omsorgsboliger bygget om til sykehjemsplasser (10), deretter følger hovedutbyggingen av sykehjemmet 2014 og 2015 og endelig omsorgsboligdelen av investeringene i 2015 og 2016.

Dette beløper seg til totalt ca. 90 millioner kroner, men anslagene er på dette stadium i planfasen usikre. Statlige tilskudd til disse tiltakene blir på ca. kr. 35 000 000.

Bo- og aktivitetstjenester benytter i dag drosje i store skala for transport av brukere til og fra dagsenteret. Det er kostbart – kr. 4 000 - kr. 5 000 pr. uke – og det er av den grunn store beløp av å spare på å anskaffe buss (bil) og ta over disse oppdragene selv. Seksjonen er tilgodesett med kr. 500 000 til ervervet i 2013.

Rådmannen setter av kr. 12 500 000 til standardhevende tiltak på kommunale vegger i 2013 – 2016, og kr. 6 000 000 til påkostninger av bygningsmassen i perioden.

Kjøp av utleieboliger utgjør kr. 8 750 000 i 2013 – 2016.

Gjeldende kontrakt mellom Rakkestad kommune og eier av Industriveien 11, om leie av lokaler for «Teknisk Drift», utløper 30.06.14. Det er satt av 8 millioner kroner i 2014 – til enten å kjøpe eller selv å sette opp et bygg til dette formål. Teknikk, miljø og landbruk har allerede konkludert med at de eksisterende arealer ikke egner seg godt for deres behov.

Rådmannen legger fram enkeltsak for politisk nivå på dette punkt.

Kjøp av grunn til Harlemhaugen Boligområde i Degernes utgjør kr. 5 500 000 i 2013 – 2016 – jf. kommuneplanen. Det er ikke satt av penger til grunnlagsinvesteringer i feltet.

Prestegårdsskogen Boligområde, refusjoner, er budsjettert i samsvar med avtale mellom Rakkestad kommune og Steinar Levernes AS.

Investeringer i selvkostområdet utgjør 18 millioner kroner i 2013 – 2016.

Investeringsbudsjettet (2013) og investeringsdelen av økonomiplanen (2013 – 2016) er som følger:

Investering	Budsjett				
	2013	2014	2015	2016	Sum
KLP, egenkapitaltilskudd	920	920	920	920	3 680
Startlån, utlån	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Startlån, avdrag på lån	3 200	3 600	4 000	4 400	15 200
Økonomi, lønns- og personalsystem	250	0	0	0	250
IKT, felles	1 500	1 500	1 750	1 750	6 500
IKT, skole	600	350	600	600	2 150
IKT, PC'er til åttende trinn	350	350	350	350	1 400
Kirkeng barnehage	7 500	0	0	0	7 500
Fladstad barnehage	250	7 500	0	0	7 750
Bergenhus skole, gymnastikksal	0	500	2 500	15 000	18 000
Kirkeng skole	8 000	24 500	0	0	32 500
Os skole	500	7 500	12 000	0	20 000
Rakkestad kulturskole	0	250	8 000	0	8 250
Rakkestad kulturhus	4 500	0	0	0	4 500
Rakkestad familiesenter	19 500	0	0	0	19 500
Lyngrabben utleieboliger	0	0	500	9 250	9 750
Akuttboliger	0	0	500	9 250	9 750
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Fiolen	7 500	0	0	0	7 500
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	1 000	25 000	25 000	0	51 000
Hjembaserte tjenester, omsorgsboliger	0	0	15 000	15 000	30 000
Buss/bil - Bo - og aktivitetstjenester	500	0	0	0	500
Kommunale bygninger, påkostninger	1 000	1 000	2 000	2 000	6 000
Anskaffelse av utleieboliger	2 500	1 250	2 500	2 500	8 750
Bygg, teknisk drift	0	8 000	0	0	8 000
Kommunale lekeplasser	400	500	0	0	900
Harlemhaugen boligområde	2 000	0	2 000	1 500	5 500
Kommunale veier og bruker, inklusive veinavn	3 000	2 000	2 500	5 000	12 500
Fladstad boligområde, refusjoner	0	0	1 500	0	1 500
Prestegårdsskogen boligområde, refusjoner	7 000	0	0	0	7 000
Vann- og avløpsinvesteringer	7 000	2 000	4 000	5 000	18 000
Sum investeringer	88 970	96 720	95 620	82 520	363 830

Driftskonsekvenser av investeringer:

Tiltakene under kommer som en følge av investeringstiltakene skissert over. Dersom det gjøres endringer i investeringene må også driftstiltakene korrigeres.

Driftsendringer	Endringer ift. 2012			
	2013	2014	2015	2016
Økonomi, lønns- og personalsystem - mva.komp.	-8 000			
IKT, felles - mva.komp.	-60 000			
IKT, skole - mva.komp.	-24 000			
IKT, PC'er til åttende trinn - mva.komp.	-14 000			
Kirkeng barnehage - mva.komp.	-300 000			
Fladstad barnehage - mva.komp.	-10 000			
Kirkeng skole - mva.komp.	-320 000			
Os skole - mva.komp.	-20 000			
Rakkestad kulturhus - mva.komp.	-120 000			
Rakkestad familiesenter - mva.komp.	-780 000			
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter, Fiolen. Herav;				
- Mva.komp.	-300 000	0	0	0
- Skautun: 8,37 årsverk pluss andre driftsutgifter	0	6 239 000	6 239 000	6 239 000
- Skautun: Oppholdsbetaling	0	-1 327 000	-1 327 000	-1 327 000
- TML: Renhold 43 prosent stilling pluss andre driftsutgifter	0	282 000	282 000	282 000
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - mva.komp.	-40 000			
Hjembaserte tjenester, omsorgsboliger. Herav;				
- Hj.b.tj.: 7,69 årsverk fra 01.10.15	0	0	1 771 000	6 430 000
- TML: Renhold pluss andre driftsutgifter TML fra 01.10.15	0	0	33 000	118 000
Kommunale bygninger, påkostninger - mva.komp.	-40 000			
Kommunale lekeplasser - mva.komp.	-16 000			
Kommunale veier og bruker, inklusive veinavn - mva.komp.	-120 000			
Prestegårdsskogen boligområde, refusjoner - mva.komp.	-100 000			
Sum endringer	-2 272 000	5 194 000	6 998 000	11 742 000

Obligatoriske oversikter – Budsjettskjemaer

Budsjettskjema 1A - Budsjettforutsetninger

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Skatt på inntekt og formue	-162 458 000	-144 695 000	-134 400 497
Ordinært rammetilskudd 1)	-235 571 000	-221 456 000	-210 784 343
Skatt på eiendom	-17 500 000	-10 600 000	0
Andre direkte eller indirekte skatter 2)	0	0	-6 599
Andre generelle statstilskudd 3)	-5 643 503	-6 348 223	-10 857 815
Sum frie disponible inntekter	-421 172 503	-383 099 223	-356 049 254
Renteinntekter og utbytte 4)	-6 310 000	-6 870 000	-7 051 492
Gevinst på finansielle instrumenter	-160 000	-160 000	-162 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	19 681 000	17 210 000	18 382 633
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	15 150 000	13 808 544	13 046 787
Netto finansinntekter/- utgifter	28 361 000	23 988 544	24 215 928
Til dekn. av tidligere års regnskapsm. merforbruk	0	0	0
Til bundne avsetninger 5)	3 110 960	481 000	3 092 763
Til ubundne avsetninger	1 133 675	2 940 665	7 038 781
Bruk av tidl. års regnskapsm. mindreforbruk	0	0	-7 038 781
Bruk av ubundne avsetninger	0	-35 000	-2 684 614
Bruk av bundne avsetninger 5)	-687 074	-1 431 260	-2 604 789
Netto avsetninger	3 557 561	1 955 405	-2 196 640
Overført til investeringsbudsjettet	9 088 000	9 216 000	3 481 464
Til fordeling drift	-380 165 942	-347 939 274	-330 548 502
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	380 165 942	347 939 274	324 114 379
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	-6 434 124

Note 1 – om skattegrunnlaget og anslått beløp for inntektsutjevningen:

Rakkestad kommune har budsjettert med skatteinntekter og inntektsutjevningstilskudd som anslått i statsbudsjettet for 2013.

Skatteinntekter	Rev. 2012	2013	2014	2015	2016
Skatteinntekter - kroner	145 589	162 458	170 581	180 328	190 890
Skatteinntekter - prosentvis endring	8,3 %	11,6 %	5,0 %	5,7 %	5,9 %
Eiendomsskatt - kroner	10 600	17 500	23 050	23 050	23 050
Eiendomsskatt - prosentvis endring	0	65,1 %	31,7 %	0,0 %	0,0 %
Inntektsutjevningstilskudd - kroner	22 159	21 299	21 938	22 577	23 216
Inntektsutjevningstilskudd - prosentvis endring	-20,9 %	-3,9 %	3,0 %	2,9 %	2,8 %
Skatteinntekter og inntektsutjevningstilskudd - kroner	167 748	183 757	192 519	202 905	214 106
Skatteinntekter og innt. utj. tilskudd - prosentvis endring	3,3 %	9,5 %	4,8 %	5,4 %	5,5 %

Tall i hele tusen

Note 2 – om angivelse av andre fiskale inntekter

Rakkestad kommune har i 2013 budsjettert eiendomsskatt tilsvarende 3,15 promille for boligeiendommer og 4 promille for andre eiendommer.

Note 3 – om generelle statstilskudd

Integreringstilskudd	2 990 000
Investeringskompensasjon skolebygg	399 203
Investeringskompensasjon Skautun	985 899
Investeringskompensasjon Gudimhagen borettslag	262 913
Investeringskompensasjon Gudimstua	157 747
Investeringskompensasjon Skaun borettslag	400 585
Investeringskompensasjon Heggveien 5	57 555
Investeringskompensasjon tilbygg Os skole	312 286
Investeringskompensasjon ny sentrumsskole	77 315
Sum statstilskudd	5 643 503

Anslaget er gjort ut fra de signaler som framkommer i statsbudsjettet og annet materiell og informasjon fra departementene, men med en lokal vurdering.

Ved beregning av investeringskompensasjon er det lagt til grunn en rente på 2,2 prosent.

Til grunn for beregning av integreringstilskudd i perioden 2013-2016, er det lagt inn en forutsetning om bosetting av 6 nye flyktninger per år fra og med 2013.

Note 4 – om angivelse av forventet utbytte fra kommunale selskaper m.v.

Det er budsjettert med utbytte fra Rakkestad Energi AS kr 3.000.000,- og Bankgården AS kr 60.000,-.

Note 5 – Bruk/avsetning bundne fond

Feiervesenet	74 564
Vann	1 479 628
Avløp	1 334 145
Slam	222 623
Sum avsetning til bundne fond	3 110 960

Bruk av bundne fond:

Rakkestad lokalsamling	174 847
Viltfondet	6 413
Renovasjon	505 814
Sum bruk av bundne fond	687 074

Budsjettskjema 1B – Fordeling drift

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Til fordeling fra skjema 1A	-380 165 942	-347 939 274	-330 548 502
<u>Andre generelle statstilskudd bokført under 1A:</u>			
Rammeområde fellesutgifter- og inntekter	0	0	0
Rammeområde rådmannen inkl. stab og støttetjenester	0	0	32 704
Rammeområde NAV	0	0	0
Rammeområde skole	0	0	0
Rammeområde barnehage	0	0	0
Rammeområde kultur	0	0	0
Rammeområde familiesenter	0	0	552 000
Rammeområde Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	0	0	21 000
Rammeområde hjembaserte tjenester	0	0	8 000
Rammeområde bo- og aktivitetstjenester	0	0	70 000
Rammeområde teknikk, miljø og landbruk	0	0	628 150
Rammeområde næring og sysselsetting	0	0	250 000
Rammeområde trossamfunn	0	0	937 500
Rammeområde finansinntekter- og utgifter	0	0	0
Til fordeling fra skjema 1A	-380 165 942	-347 939 274	-328 049 148
Rådmannen inkl. stab og støttetjenester			
Inntekter	-7 467 515	-6 466 139	-7 147 817
Utgifter	70 191 396	63 897 391	52 531 574
Netto driftsramme	62 723 881	57 431 252	45 383 757
NAV			
Inntekter	-3 801 814	-3 643 984	-4 009 654
Utgifter	27 508 146	26 796 568	26 414 295
Netto driftsramme	23 706 332	23 152 584	22 404 641
Skole			
Inntekter	-7 578 557	-10 024 333	-16 289 060
Utgifter	86 571 997	84 256 671	88 753 489
Netto driftsramme	78 993 440	74 232 338	72 464 428
Barnehage			
Inntekter	-7 100 418	-5 748 237	-8 350 623
Utgifter	47 163 442	40 900 770	41 242 224
Netto driftsramme	40 063 024	35 152 533	32 891 601
Kultur			
Inntekter	-1 659 039	-1 594 426	-1 720 324
Utgifter	10 933 124	10 970 889	9 428 633
Netto driftsramme	9 274 085	9 376 463	7 708 309
Familiesenter			
Inntekter	-2 284 528	-9 975 198	-10 315 739
Utgifter	39 707 708	44 270 716	40 905 392
Netto driftsramme	37 423 180	34 295 518	30 589 653

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter			
Inntekter	-11 834 091	-11 375 783	-12 967 042
Utgifter	52 405 830	48 974 881	42 761 448
Netto driftsramme	40 571 739	37 599 098	29 794 406
Hjembaserte tjenester			
Inntekter	-1 686 169	-1 689 193	-4 403 539
Utgifter	44 436 134	41 269 048	41 874 509
Netto driftsramme	42 749 965	39 579 855	37 470 970
Bo- og aktivitetstjenester			
Inntekter	-13 018 586	-3 814 430	-5 532 837
Utgifter	45 642 955	34 049 289	33 225 938
Netto driftsramme	32 624 369	30 234 859	27 693 102
Teknikk, miljø og landbruk			
Inntekter	-71 260 204	-70 077 182	-65 640 003
Utgifter	75 452 217	68 702 811	71 332 119
Netto driftsramme	4 192 013	-1 374 371	5 692 116
Næring og sysselsetting			
Inntekter	-6 828	-1 831 322	-2 238 935
Utgifter	2 078 272	4 544 577	6 354 097
Netto driftsramme	2 071 444	2 713 255	4 115 162
Trossamfunn			
Inntekter	0	0	-937 920
Utgifter	5 772 470	5 545 890	6 344 800
Netto driftsramme	5 772 470	5 545 890	5 406 880
Sum fordelt til drift	380 165 942	347 939 274	321 615 025

Budsjettskjema 2A – Investeringer

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Investeringer i anleggsmidler	74 850 000	87 525 000	63 738 962
Utlån og forskutteringer	10 920 000	12 920 000	5 036 211
Avdrag på lån	3 200 000	2 800 000	2 027 761
Avsetninger	0	0	4 774 496
Årets finansieringsbehov	88 970 000	103 245 000	75 577 430
Finansiert slik:			
Bruk av lånemidler	-55 000 000	-59 229 000	-56 188 025
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-10 600 000	-21 500 000	-3 465 553
Tilskudd til investeringer	-10 500 000	-10 500 000	-5 890 312
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 200 000	-2 300 000	-4 543 008
Andre inntekter	0	0	0
Sum eksternt finansiering	-79 300 000	-93 529 000	-70 086 898
Overført fra driftsbudsjettet	-9 088 000	-9 216 000	-3 481 464
Bruk av avsetninger	-582 000	-500 000	-2 009 068
Sum finansiering	-88 970 000	-103 245 000	-75 577 430
Udekket/udisponert	0	0	0

Budsjettskjema 2B – Investeringer

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Til fordeling fra skjema 2A	74 850 000	87 525 000	63 738 962
Økonomi, lønn og personalsystem	250 000	675 000	880 406
IKT-investeringer	1 500 000	1 750 000	1 195 953
IKT skole	950 000	800 000	949 653
Telefoni		0	484 178
Rakkestad sentrum - tiltak		2 250 000	0
Digitalisering av kino		0	664 390
Rakkestad kulturhus	4 500 000	1 500 000	4 585 277
Kontorer NAV			219 741
Badet		0	587 480
Aktivitets- og kulturskole		0	520 643
Kirkeng skole	8 000 000	500 000	34 393
Os skole	500 000	0	1 118 261
Gamle Bergenhus skole - riving			2 279 775
Rakkestad ungdomsskole		14 000 000	348 115
Kommunale barnehager - avsluttende bevilgning		0	121 994
Bergenhus barnehage		0	325 953
Fladstad barnehage	250 000	0	
Byggekllossen bhg. - personal- og arbeidsmiljøtiltak		2 500 000	
Kirkeng barnehage	7 500 000		181 287

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Familiesenter	19 500 000	14 000 000	1 116 130
Lyngrabben - tilrettelagte boliger		3 500 000	
Boligtiltak - bemannet bolig		2 000 000	
Kleven omsorgsboliger		0	24 750
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter - boliger	1 000 000	0	
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	7 500 000	30 000 000	21 559 500
Skautun - inventar og utstyr			406 859
Buss/bil bo- og aktivitetstjenester	500 000		
Skaterampe			468 448
Gangsti Bergenhus - Rakkestadhallen		0	228 478
Platting Velhaven			98 250
Kommunale veier og bruer	3 000 000	5 000 000	3 080 218
Tineaggregat			235 000
Kommunale bygninger - påkostn.	1 000 000	2 500 000	
Vann- og avløpsinvesteringer	7 000 000	5 000 000	3 372 103
Fladstad boligområde - refusjoner		1 300 000	
Rudskogen næringsområde		0	6 075 938
Kjøp av Broenområdet		0	3 825 000
Traktor		0	634 250
Kommunale lekeplasser	400 000	250 000	302 649
Oppgradering badeplasser			488 081
Laftetunet		0	129 529
Prestegårdsskogen boligområde	7 000 000		
Kjøp av Dybedahlshuset, Rådahlshuset og Sletnerhuset		0	7 196 281
Kjøp av utleieboliger	2 500 000	0	
Harlemhaugen boligområde	2 000 000	0	
Totalt investering i bygninger og anlegg	74 850 000	87 525 000	63 738 962

Økonomisk oversikt drift

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Brukerbetaling	-21 618 244	-19 841 441	-19 183 465
Andre salgs- og leieinntekter	-55 927 360	-51 816 060	-48 469 801
Overføringer med krav til motytelse	-45 291 741	-50 096 144	-65 327 588
Rammetilskudd	-235 571 000	-221 456 000	-210 784 343
Andre statlige overføringer	-5 643 503	-6 348 223	-10 857 815
Andre overføringer	-129 064	-124 941	-974 000
Inntekts- og formuesskatt	-162 458 000	-144 695 000	-134 400 497
Eiendomsskatt	-17 500 000	-10 600 000	0
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	-6 599
Sum driftsinntekter	-544 138 912	-504 977 809	-490 004 108
Lønnsutgifter	281 736 592	254 974 423	245 587 701
Sosiale utgifter	74 288 495	67 233 023	62 577 703
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. tj.produksjon	72 429 761	70 377 300	69 715 593
Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteproduksjon	55 377 782	56 139 844	55 057 016
Overføringer	23 016 646	23 430 496	27 191 666
Avskrivninger	19 201 967	19 235 717	20 088 718
Fordelte utgifter	-3 746 925	-3 377 226	-2 214 534
Sum driftsutgifter	522 304 318	488 013 577	478 003 861
Brutto driftsresultat	-21 834 594	-16 964 232	-12 000 247
Renteinntekter og utbytte	-6 310 000	-6 870 000	-7 051 492
Gevinst på finansielle instrumenter	-160 000	-160 000	-162 000
Mottatte avdrag på utlån	-170 000	-170 000	-70 360
Sum eksterne finansinntekter	-6 640 000	-7 200 000	-7 283 852
Renteutgifter og låneomkostninger	19 681 000	17 210 000	18 382 633
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0
Avdrag på lån	15 150 000	13 808 544	13 046 787
Utlån	200 000	200 000	224 449
Sum eksterne finansutgifter	35 031 000	31 218 544	31 653 868
Resultat eksterne finanstransaksjoner	28 391 000	24 018 544	24 370 017
Motpost avskrivninger	-19 201 967	-19 235 717	-20 088 718
Netto driftsresultat	-12 645 561	-12 181 405	-7 718 948
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	-7 038 781
Bruk av disposisjonsfond	0	-35 000	-2 684 614
Bruk av bundne fond	-687 074	-1 431 260	-2 604 789
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	-687 074	-1 466 260	-12 328 184
Overført til investeringsbudsjettet	9 088 000	9 216 000	3 481 464
Avsatt til dekn. av tidligere års regnskapsm. merforbruk	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	1 133 675	3 950 665	7 038 781
Avsatt til bundne fond	3 110 960	481 000	3 092 763
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0
Sum avsetninger	13 332 635	13 647 665	13 613 007
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	-6 434 124

Økonomisk oversikt investering

	Budsjett 2013	Budsjett 2012	Regnskap 2011
Salg av driftmidler og fast eiendom	-10 600 000	-21 500 000	-3 165 500
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	0	-441 550
Statlige overføringer	-10 500 000	-10 500 000	-5 745 000
Andre overføringer	0	0	-145 312
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	-21 100 000	-32 000 000	-9 497 362
Lønnsutgifter	50 000	75 000	164 861
Sosiale utgifter	0	0	18 982
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm. tj.produksjon	63 440 000	71 540 000	54 031 251
Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteproduksjon	0	550 000	675 584
Overføringer	11 360 000	15 360 000	8 777 659
Renteutgifter og omkostninger	0	0	70 625
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	74 850 000	87 525 000	63 738 962
Avdrag på lån	3 200 000	2 800 000	2 027 761
Utlån	10 000 000	10 000 000	4 195 370
Kjøp av aksjer og andeler	920 000	2 920 000	840 841
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	2 000 000
Avsatt til bundne fond	0	0	2 774 496
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	14 120 000	15 720 000	11 838 468
Finansieringsbehov	67 870 000	71 245 000	66 080 067
Bruk av lån	-55 000 000	-59 229 000	-56 188 025
Mottatte avdrag på utlån	-3 200 000	-2 300 000	-4 101 458
Salg av aksjer og andeler	0	0	-300 053
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0
Overført fra driftsbudsjettet	-9 088 000	-9 216 000	-3 481 464
Bruk av disposisjonsfond	0	-500 000	-1 637 862
Bruk av ubundne investeringsfond	-582 000	0	-371 206
Bruk av bundne fond	0	0	0
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0
Sum finansiering	-67 870 000	-71 245 000	-66 080 067
Udekket/udisponert	0	0	0

Andre oversikter

Selvkostberegning vann, avløp, slam, renovasjon og feiing

Grunnlag kommunale avgifter vann:

Inntekter/kostnader	2013	2014	2015	2016
Direkte kostnader	6 245 191	6 441 531	6 634 923	6 828 314
Indirekte kostnader	248 378	254 587	260 952	267 476
Kalkulatoriske avskrivninger	1 099 962	1 039 010	1 029 199	1 079 199
Kalkulatoriske renter	388 082	438 703	481 286	544 433
Sum kostnader	7 981 613	8 173 831	8 406 360	8 719 422
Kommunale avgifter	9 341 188	8 631 383	7 694 087	7 953 006
Andre inntekter	120 053	121 926	123 796	125 669
Sum inntekter	9 461 241	8 753 309	7 817 883	8 078 675
Resultat	1 479 628	579 478	-588 477	-640 747

Grunnlag kommunale avgifter avløp:

Inntekter/kostnader	2013	2014	2015	2016
Direkte kostnader	7 090 994	7 301 461	7 509 220	7 716 989
Indirekte kostnader	207 925	213 123	218 451	223 912
Kalkulatoriske avskrivninger	2 696 809	2 393 233	2 352 802	2 346 410
Kalkulatoriske renter	1 324 220	1 559 951	1 669 970	1 758 832
Sum kostnader	11 319 948	11 467 768	11 750 443	12 046 143
Kommunale avgifter	12 569 118	11 919 873	10 821 115	11 108 926
Andre inntekter	84 975	84 975	84 975	84 975
Sum inntekter	12 654 093	12 004 848	10 906 090	11 193 901
Resultat	1 334 145	537 080	-844 353	-852 242

Grunnlag kommunale avgifter slam:

Inntekter/kostnader	2013	2014	2015	2016
Direkte kostnader	2 704 889	2 779 902	2 854 570	2 929 236
Indirekte kostnader	88 461	90 673	92 939	95 263
Kalkulatoriske avskrivninger	28 115	28 115	28 115	27 567
Kalkulatoriske renter	8 420	8 512	8 435	7 962
Sum kostnader	2 829 885	2 907 202	2 984 059	3 060 028
Kommunale avgifter	3 052 508	3 144 083	3 238 406	3 335 558
Andre inntekter				
Sum inntekter	3 052 508	3 144 083	3 238 406	3 335 558
Resultat	222 623	236 881	254 347	275 530

Grunnlag kommunale avgifter renovasjon:

<u>Inntekter/kostnader</u>	2013	2014	2015	2016
Direkte kostnader	8 224 846	8 469 677	8 713 229	8 777 889
Indirekte kostnader	207 925	213 123	218 451	223 912
Kalkulatoriske avskrivninger	289 353	261 853	249 580	206 664
Kalkulatoriske renter	55 243	52 700	42 329	43 583
Sum kostnader	8 777 367	8 997 353	9 223 589	9 252 048
Kommunale avgifter	7 058 352	7 729 210	7 927 471	8 092 454
Andre inntekter	1 213 201	1 218 616	1 224 032	1 050 568
Sum inntekter	8 271 553	8 947 826	9 151 503	9 143 022
Resultat	-505 814	-49 527	-72 086	-109 026

Grunnlag kommunale avgifter feiing:

<u>Inntekter/kostnader</u>	2013	2014	2015	2016
Direkte kostnader	1 020 256	1 059 135	1 097 219	1 135 302
Indirekte kostnader	57 617	59 057	60 534	62 047
Kalkulatoriske avskrivninger	21 262	21 262	21 262	21 262
Kalkulatoriske renter	3 444	3 189	2 807	2 233
Sum kostnader	1 102 579	1 142 644	1 181 821	1 220 844
Kommunale avgifter	1 177 144	1 212 458	1 248 832	1 286 297
Andre inntekter				
Sum inntekter	1 177 144	1 212 458	1 248 832	1 286 297
Resultat	74 565	69 814	67 011	65 453

Økonomiplan: Per rammeområde og totalt for perioden 2013-2016

Planområde	R-2011	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Driftsutgifter</i>						
Rådmannen inkl. stab og støttetjenester	52 532	63 897	70 191	65 980	68 510	70 562
NAV	26 414	26 797	27 508	28 917	29 877	31 127
Skole	88 753	84 257	86 572	92 208	95 452	98 696
Barnehage	41 242	40 901	47 163	49 713	51 415	57 385
Kultur	9 429	10 971	10 933	11 447	11 794	12 141
Familiesenter	40 905	44 271	39 708	42 242	43 632	45 022
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	42 761	48 975	52 406	62 208	64 455	66 701
Hjembaserte tjenester	41 875	41 269	44 436	47 192	50 895	58 047
Bo- og aktivitetstjenester	33 226	34 049	45 643	48 469	50 264	52 059
Teknikk, miljø og landbruk	71 332	68 703	75 452	78 399	80 474	82 610
Næring og sysselsetting	6 354	4 545	2 078	2 138	2 198	2 259
Trossamfunn	6 345	5 546	5 772	5 884	5 996	6 107
Sum driftsutgifter	461 169	474 180	507 864	534 798	554 963	582 717
<i>Driftsinntekter</i>						
Rådmannen inkl. stab og støttetjenester	7 148	6 466	7 468	7 545	7 819	7 994
NAV	4 010	3 644	3 802	3 910	4 017	4 125
Skole	16 289	10 024	7 579	7 599	7 723	7 846
Barnehage	8 351	5 748	7 100	7 140	7 180	7 219
Kultur	1 720	1 594	1 659	1 700	1 740	1 781
Familiesenter	10 316	9 975	2 285	2 333	2 396	2 459
Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter	12 967	11 376	11 834	13 570	13 936	14 302
Hjembaserte tjenester	4 404	1 689	1 686	1 732	1 778	1 824
Bo- og aktivitetstjenester	5 533	3 814	13 019	13 399	13 780	14 161
Teknikk, miljø og landbruk	65 640	70 077	71 260	75 816	73 215	71 816
Næring og sysselsetting	2 239	1 831	7	7	7	7
Trossamfunn	938	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	139 553	126 240	127 698	134 751	133 591	133 533
Netto driftsutgifter	321 615	347 939	380 166	400 047	421 372	449 184
Skatter m.v.	134 407	144 695	162 458	170 581	180 328	190 890
Eiendomsskatt	0	10 600	17 500	23 050	23 050	23 050
Rammetilskudd	182 753	198 047	214 272	225 850	237 728	249 906
Inntektsutjevnenende tilskudd	28 032	23 409	21 299	21 938	22 577	23 216
Rente- og avdragskompensasjon	2 976	2 964	2 654	2 737	2 694	2 652
Integreringstilskudd	5 382	3 385	2 990	4 371	5 991	6 385
Sum øvrige inntekter	353 550	383 100	421 173	448 527	472 368	496 099
Brutto driftsresultat	31 935	35 161	41 007	48 480	50 996	46 915
Netto renteutgifter	11 331	10 340	13 371	14 956	17 055	18 875
Netto gjeldsavdrag	13 047	13 809	15 150	15 950	17 000	18 000
Netto finansielle instrumenter	-162	-160	-160	-160	-160	-160
Sum kapitalutgifter	24 216	23 989	28 361	30 746	33 895	36 715
Netto driftsresultat	7 719	11 172	12 646	17 734	17 101	10 200
Inntektsført overskudd	7 039	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Overføring til investeringsbudsjett	3 481	9 216	9 088	15 790	14 440	11 640
Avsetninger	10 132	3 422	4 245	2 175	4 347	343
Bruk av fond	5 289	1 466	687	231	1 686	1 783
Udisponert resultat	6 434	0	0	0	0	0

Det er i økonomiplanperioden 2013-2016 budsjettert avsatt til disposisjonsfond:

2013:	Kr 1 133 675
2014:	Kr 751 422
2015:	Kr 4 025 961
2016:	Kr 0

Konsekvensjustert budsjett

- er reduserte utgifter/økte inntekter og + er økte utgifter/ reduserte inntekter

Område/kommentarer	Beløp
<i>Rådmannen inkl. stab- og støttetjenester:</i>	
Lisenser Visma og Evry (gammelt kontra nytt økonomisystem)	-524 000
Arena - opprettholde gammel budsjettmodul	70 000
Stortingsvalg 2013	250 000
Eiertilskudd til IKA Østfold - økning ifm. bygging av arkivdepot	70 000
Markens grøde	-62 000
Telefoni	-200 000
Porto	-100 000
Helsenett: Lisensutgifter overført Familiesenter, Skautun, Hj.b.tj., BOAK og leger	-75 000
Helsenett - overført fra kommunikasjon og service og til leger (U&B)	7 500
Overført kostnader tilsvarende 40% stilling fra TML og til KOS	232 000
Microsoftlisenser - overført KOS fra avdelinger og seksjoner	533 000
Indre Østfold Bedriftssenter	-20 000
Reguleringsplaner i sentrum	-100 000
Stillingsbank	965 000
Eiendomsskatt - utredning	-2 550 000
Microsoftlisenser - fra rådmannens team	-18 000
Salgs- og leieinntekter utvikling og beredskap - feilbudsjettering	15 000
Pasientskadeerstatning	175 000
Pasienter med fastlege i annen kommune	30 000
Legevaktsamarbeid med Sarpsborg kommune	150 000
Praksiskompensasjon leger - økte legeressurser fastlege og sykehjemslege	315 000
Veiledertillegg leger	128 000
Lærerforbundet - refusjon 30 % (budsjettert hjemmel 60%)	-190 000
10 prosent hovedtillitsvalgt sykepleierforbundet	52 000
32 prosent økning legehjemler	275 000
Microsoftlisenser - fra Utvikling og beredskap	-34 000
Feiing - selvkostberegning	9 000
Husleie beredskap: Overført fra utvikling og beredskap til TML	-58 000
50 prosent redusert stilling økonomiavdelingen	288 000
Microsoftlisenser - fra økonomi	-34 000
<i>NAV:</i>	
Arbeid for sosialhjelp - økt overføring til ASVO	660 000
Arbeid for sosialhjelp - besparelse sosialhjelp	-750 000
Introduksjonsstønad	-444 000
<i>Skole:</i>	
Mortenstua skole	-300 000
Fosterhjemsplasserte barn - grunnsats	-100 000
Fosterhjemsplasserte barn - overføringer til andre kommuner	300 000
Ressurskrevende elever i skolen - tiltak i budsjett 2012 (helårseffekt)	240 000
Valgfag i ungdomsskolen - tiltak i budsjett 2012 (helårseffekt)	140 000
Større lærertetthet - 2 årsverk - tiltak i budsjett 2012 (helårseffekt)	746 000
Microsoftlisenser	-122 000
<i>Barnehage:</i>	
Tilskudd likeverdig behandling	-1 443 000
Foreldrebetaling Bergenhus, Fladstad og Byggekllossen	-129 000
Elle Melle barnehage - virksomhetsoverdragelse	3 608 000
Kirkeng barnehage - utvidelse	1 900 000
Microsoftlisenser	-14 000

Område/kommentarer	Beløp
<i>Kultur:</i>	
Kulturskolen - økt rektorstilling 17 prosent - tiltak i budsjett 2012 (helårseffekt)	61 000
Microsoftlisenser	-76 000
<i>Familiesenter:</i>	
Bemannet bolig - overført til BOAK	-1 200 000
Barnevern - flere plasseringer	2 250 000
Ekstrabevilgning barn/unge - fra 2009	170 000
Ungdomsproblematikk i skolen - utgått	-436 000
Barnebolig Mjørudgata - egenandel	440 000
Helsenett - overført fra kommunikasjon og service	15 000
Microsoftlisenser	-67 000
<i>Skautun:</i>	
Inntekter brukerbetaling	50 000
Demensavdeling Skautun: Økt stillingshjemmel enhetsleder med 50 prosent	343 000
Kjøkken/vaskeri: Økt stillingshjemmel enhetsleder med 20 prosent	120 000
Langtidsavdeling: Økt helsefagarbeider med 37 prosent	168 000
Helsenett - overført fra kommunikasjon og service	22 500
Microsoftlisenser	-30 000
<i>Hjembaserte tjenester:</i>	
Leie av 4 nye biler	120 000
Forsikring av 4 nye biler	15 000
Egenbetaling hjemmehjelp	150 000
Omsorgslønn	434 000
Personlige assistenter	45 000
Omgjøring av stillinger ifm. tredelt turnus: Økt helsefagarbeider med 6,22 prosent	30 000
Helsenett - overført fra kommunikasjon og service	22 500
Microsoftlisenser	-21 000
<i>BOAK:</i>	
En ny ressurskrevende bruker Kleven - overført fra familiesenter	1 200 000
En ny ressurskrevende bruker Kleven	1 220 000
Ny bruker dagsenteret 50 prosent stilling - tiltak budsjett 2012 - (helårseffekt)	139 000
Helsenett - overført fra kommunikasjon og service	7 500
Microsoftlisenser	-16 000
<i>Teknikk, miljø og landbruk:</i>	
Bankbygget, ElleMelle, legekantor, Skautun, Helsehusvn. - rengjøringsmatr.	100 000
Renhold: Økte stillingshjemler tilsvarende 77% grunnet økt bygningsmasse	360 000
Bankbygget: Forvaltning, drifts- og vedlikeholdskostnader, inkl. husleie	876 000
ElleMelle barnehage: Forvaltning, drifts- og vedlikeholdskostnader	225 000
Rådhusveien 4: Forvaltning, drifts- og vedlikeholdskostnader, inkl. husleie	650 000
Helsehusveien 5: Forvaltning, drifts- og vedlikeholdskostnader	341 000
Rakkestad flyplass - vintervedlikehold	85 000
Kommuneskogen	637 000
Opplysningsvesenets fond	500 000
VAR: Fonsavsetninger- og bruk, kommunale avg./gebyrinntekter	307 000
Renhold: Økte stillingshjemler kulturskolen 5 prosent og bygdetunet 3 prosent	37 000
Renhold: 8% økte hjemler finansiert av tilleggsbevilgning i B-2012	-37 000
Rakkestad legesenter: Husleie og refusjon for utlegg	-375 000
Husleie beredskap - overført fra Utvikling og beredskap til TML	58 000
Overført kostnader tilsvarende 40% stilling fra TML og til KOS	-232 000
Microsoftlisenser	-101 000

Område/kommentarer	Beløp
<i>Næring og sysselsetting:</i>	
Kompetanseforum og Indre Østfold Bedriftssenter	-110 000
<i>Trossamfunn:</i>	
Utbedring av Degernes kirke - kompensasjon økte avdrag	115 000
<i>Finansinntekter- og utgifter:</i>	
Integreringstilskudd	1 290 000
Rente- og avdragskompensasjon	310 000
Renteinntekter	-350 000
Renteutgifter	2 471 000
Eiendomsskatt - høyere takster enn antatt i 2012	-500 000
Avdrag	1 342 000
Utbytte	890 000
Skatteinntekter (inkl. lønns- og prisvekst samt nye tiltak)	-17 763 000
Rammetilskudd (inkl. lønns- og prisvekst samt nye tiltak)	-16 225 000
Inntektsutjevning (inkl. lønns- og prisvekst)	2 110 000
<i>Felles:</i>	
Lønnsvekst - helårseffekt av 2012 - ekskl. sosiale utgifter og nye stillingshjemler	4 590 000
Lønnsvekst - 2013 - ekskl. sosiale utgifter og nye stillingshjemler	5 782 000
Netto prisvekst (driftsutgifter minus driftsinntekter)	1 666 000
Pensjonspremie - ekskl. nye stillingshjemler	1 097 000
Premieavvik	404 000
Arbeidsgiveravgift - ekskl. nye stillingshjemler	2 670 000
Momskompensasjon fra investeringer	3 872 000
Redusert avsetning til disposisjonsfond	-2 940 000
Sum	3 220 000

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK

A. BUDSJETT 2013 OG ØKONOMIPLAN 2013-2016

Se rådmannens forslag til vedtak i saksframlegget.

Nye driftstiltak; se kapittel 20.1, side 43 og 44.

Nye investeringstiltak; se kapittel 20.2, side 45 – 48.

Driftskonsekvenser av investeringstiltak; se kapittel 20.2, side 49.

Priser kommunale varer og tjenester vedtas iht. vedlegg 1, 1a og 1b – se side 71 til og med side 88.

B. RAMMEOMRÅDER

Budsjettet for 2013 gis som netto rammebevilgning innenfor følgende rammeområder:

- Rådmannen inkl. stab og støttetjenester
- NAV
- Skole
- Barnehage
- Kultur
- Familiesenter
- Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter
- Hjembaserte tjenester
- Bo- og aktivitetstjenester
- Teknikk, miljø og landbruk
- Næring og sysselsetting
- Trossamfunn
- Finansinntekter- og utgifter

Rammeområdenes tallmessige budsjettforslag framkommer i budsjettskjemaene under obligatoriske oversikter.

C. SKATTØRE

Forskuddstrekk og forskuddsskatt samt formuesskatt for inntektsåret 2013 beregnes i henhold til høyeste skattøre som blir bestemt av Stortinget - 11,60 prosent.

D. FULLMAKTER

1. Ordfører og rådmann disponerer budsjettposten for møter og konferanser.
2. Rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert rammeområde.
3. Rådmannen gis fullmakt til å fordele sentralt avsatt pott i forbindelse med samhandlingsreformen.
4. Rådmannen gis fullmakt til å fordele pensjonskostnader mellom rammeområdene.
5. Rådmannen gis fullmakt til å fordele budsjettert lønnsoppgjørspott mellom rammeområdene.
6. Rådmannen gis fullmakt til å budsjettere og fordele avskrivninger mellom rammeområdene (nulleffekt for kommunen som helhet).

E. TILSKUDD TIL DE POLITISKE PARTIER

- a) Gruppestøtten fastsettes til kr 989,- (likt kronebeløp per kommunestyregruppe)
- b) Representantstøtten fastsettes til kr 2.101,- per kommunestyrerepresentant.
- c) Gruppestøtten og representantstøtten justeres hvert år i samsvar med deflator i statsbudsjettet.

F. OPPMUNTRINGSPENGER

Oppmuntringspenger for brukere med vedtak om sysselsetting innen rus- og psykiatritjenesten – kr 18 per time.

G. TIMESATSER FOR STØTTEKONTAKTER OG FRITIDSASSISTENTER

Timesats støttekontakter og fritidsassistenter kr 90.15.

I tillegg kommer utgiftsdekning og kjøregodtgjørelse.

H. TILSKUDDSSATSER PRIVATE BARNEHAGER

Iht forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager § 4.4 skal kommunen kunngjøre forslag til tilskuddssatser i forbindelse med at årsbudsjettet legges ut til alminnelig ettersyn.

Satsene er foreløpige og endelige satser kunngjøres innen 1. februar 2013. Endring i barnetallet, oppholdstid, kostnader eller inntekter vil føre til endring av tilskuddssatsene.

Tilskuddsats	Drift inkl adm.	Kapital	Drift inkl adm	Kapital
Ordinære barnehager, små barn	Kr 76,23 pr time	Iht. nasjonale satser	Kr 164 660,- per heltidsplass	Iht nasjonale satser
Ordinære barnehager, store barn	Kr 36,40 pr time	Iht. nasjonale satser	Kr 78 620,- Pr heltidsplass	Iht nasjonale satser

I. MOMSKOMPENSASJON FRA INVESTERINGER

Rakkestad kommune overfører 80 prosent av momskompensasjon fra investeringer til investeringsbudsjett/regnskap.

J. EIENDOMSSKATT

Rakkestad kommunestyre vedtar i medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 - bokstav a - å skrive ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen i 2013.

Rakkestad kommunestyre fastsetter skattesatsen for eiendomsskatt i 2013 til:

3,15 promille for boliger og fritidseiendommer av gjeldende takstverdier.

4 promille for andre eiendommer av gjeldende takstverdier.

K. LIKVIDITET

Rakkestad kommune sitt disposisjonsfond anslås å være 15,0 mill. kroner per 31.12.12. Samtidig anslås premieavviket å utgjøre ca. 20,2 mill. kroner for samme periode. Premieavvik er kostnadsført i regnskapet, men ikke utbetalt. Til og med 2010 ble premieavviket kostnadsført over 15 år. Fra 2011 blir premieavviket kostnadsført over 10 år. Dette gir en likviditetsmessig utfordring, da det ser ut som Rakkestad kommune har bedre resultat per år og høyere disposisjonsfond, enn hva som egentlig er realiteten. I økonomiplan 2012-2015 ble det lagt opp til en stor vekst i Rakkestad kommunes drift og investeringer – med forutsetning om en gradvis opptrapping av eiendomsskatt – 2 promille i 2012 – 4 promille i 2013 – 5 promille i 2014 og 5,5 promille i 2015. Denne veksten er ikke lagt inn i rådmannens forslag til økonomiplan 2013-2016. Dette skaper en dårligere økonomisk utvikling enn forutsatt i forrige økonomiplan. Disposisjonsfondet øker noe i perioden, men det er ikke avsatt noen midler til uforutsett hendelser. Den likviditetsmessige situasjonen i Rakkestad kommune er i de neste årene meget usikker grunnet de utfordringene kommunen står ovenfor.

L. LÅN

Rakkestad kommune tar opp lån på kr 45.000.000,- til investeringer pluss kr 10.000.000,- til startlån i 2013.

Rakkestad kommunes lån avdras iht. kommunelovens § 50.7 a;
Kommunens samlede lånegjeld skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.

Samlet lånegjeld avdras over 33 år og 3 måneder.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne det enkelte låneopptak med lånevilkår innenfor de rammer som kommunestyret har fastsatt i budsjettet.

VEDLEGG 1: Priser for kommunale varer og tjenester

Det fastsettes følgende priser som gjelder fra 1. januar 2013.

1. Betalingssetser for opphold i kommunale barnehager og skolefritidsordning

a) Barnehage

Plass	Opphold per mnd.		Matpenger per mnd.	
Heldagsplass - 100%	Kr	2 330	Kr	300
Deltidsplass - 80%	"	2 120	"	250
Deltidsplass - 60%	"	1 600	"	200
Deltidsplass - 50%	"	1 390	"	175
Deltidsplass - 40%	"	1 120	"	150
Enkelt dager - per dag	"	165		

Søskenmoderasjon:

Iht. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3, gis foreldre/foresatte minimum 30 % søskenmoderasjon i foreldrebetalingen for 2. barn og minimum 50 % for 3. eller flere barn. Moderasjonen skal omfatte søsken som bor fast sammen. Reduksjon skal tilbys også i de tilfeller søsknene går i forskjellige barnehager innen samme kommune.

b) Skolefritidsordning (SFO)

Plass	Opphold per mnd.		Matpenger per mnd.	
Heldagsplass - 100%	Kr	2 130	Kr	200
Deltidsplass - 80%	"	1 920	"	165
Deltidsplass - 60%	"	1 470	"	125
Deltidsplass - 40%	"	1 020	"	80
Ekstra dager ¹⁾	"	150		

Note 1:

Ekstra dager: En dag før og etter skolen. Gjelder kun for de som allerede har plass i SFO.

Søskenmoderasjon:

Iht. Rakkestad kommunes vedtekter for skolefritidsordning § 9, er det full pris for 1 barn. Fra 2. barn gis det 30 % reduksjon. Fra og med 3. barn gis det 50 % reduksjon. Reduksjonen regnes av den minste plassen. Hvis søsken har lik type plass, reduseres betalingen for den eldste.

2. Billettpriser på badet

a) Barnebilletter	Kr 25
b) Voksenbilletter	Kr 50
c) Honørbilletter	Kr 25
d) Skoleelev tom. videregående skole	Kr 25
e) Klippekort I (inntil 12 klipp)	Kr 250
f) Klippekort II (inntil 24 klipp)	Kr 500

3. Elevkontingent ved kulturskolen

Helårskontingent: Kr 2.150

Søskenmoderasjon:

Familier med 2 elever ved musikkskolen får 10 % reduksjon i foreldrebetalingen for elev 2, 20 % reduksjon for elev 3 osv.

4. Kino

a) Barnebilletter	Kr 60-100
b) Honørbilletter	Kr 60-100
c) Voksenbilletter	Kr 80-120
d) Hefter barnebilletter og honør (5 billetter)	Kr 280
e) Hefter voksenbilletter (5 billetter)	Kr 360

Hefter kan ikke benyttes ved premierer.

5. Andre priser

Båtutleie Frøne – per dag	Kr 105,-
Båtutleie Frøne – per weekend	Kr 210,-
Jaktkort kommunale skoger – per dag	Kr 180,-
Fiskekart	Kr 20,-
Turkart Østfold (hele settet)	Kr 105,-
Turkart Østfold (per del)	Kr 25,-
Leie kunstgressbanen – per time inkl. garderobe	Kr 775,-

Alle priser er inkl. mva.

6. Husleie kommunale boliger

Husleie justeres med utviklingen i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks fra oktober 2011 – oktober 2012.

7. Leie kommunale utleielokaler

Utleiepriser	Pris
<i>Kinosal m/scene og garderobe</i>	
Lag og foreninger i Rakkestad	10% av billettinntekter, min. kr 2 000,-
Profesjonelle grupper	10% av billettinntekter, min. kr 3 000,-
Næringsliv, annen offentlig virksomhet	10% av billettinntekter, min. kr 4 000,-
Garderobe bak kinosal	kr 600,-
<i>Festsal</i>	
Lag og foreninger i Rakkestad	10% av billettinntekter, min. kr 2 000,-
Profesjonelle grupper	10% av billettinntekter, min. kr 3 000,-
Næringsliv, annen offentlig virksomhet	10% av billettinntekter, min. kr 4 000,-
<i>Festsal - arrangement med eget ordensvern</i>	
Lag og foreninger i Rakkestad	Kr 4 000,-
Profesjonelle grupper	Kr 5 000,-
Næringsliv, annen offentlig virksomhet	Kr 6 000,-
Spisesal kulturhuset	Kr 1 000,-
Kommunestyresal	Kr 1 000,-
Formannskapssal	Kr 500,-
Grupperom 1 og 2 kulturhuset	Kr 200,-
Auditoriet Os skole	Kr 415,-
Bergenus skole - midtrommet	Kr 415,-
Bergenus skole – midtrom og auditoriet	Kr 620,-

I tillegg til utleiepris kommer kostnad for tilsyn på kr 310,- per time.
Dette gjelder både arrangement og øvelser.

For arrangementer som krever eget ordensvern tilkommer kommunale ordensvern i prisen.
Det er ved slike arrangementer ikke tillegg for tilsyn.

Andre utleielokaler:

Aktivitetshuset	Kr 620,-
Gymsaler/klasserom skoler – enkelt ukedag	kr. 415,-
Gymsaler/klasserom skoler – helger	kr. 520,-

8. Egenbetaling for hjembaserte tjenester

Betaling for praktisk bistand – daglige gjøremål er i forhold til husstandens samlede inntekt (alminnelig inntekt inklusiv aksjeutbytte før særfradrag). Det er den siste offentlige ligningen som blir lagt til grunn ved beregningen. Har det skjedd endringer i økonomien kan dette legges til grunn ved henvendelse til Rakkestad kommune.

Tak på egenbetaling

1 G = kr 82.122,-

Antall G	Alm. inntekt før særfradrag	Tak på egenbet. per år	Betaling per mnd.
Inntil 1 G	Kr 0 - Kr 82.122	0	0
1 G - 2 G	Kr 82.122 - Kr 164.243	2 100	175
2 G - 3 G	Kr 164.244 - Kr 246.365	11 400	950
3 G - 4 G	Kr 246.366 - Kr 328.487	19 200	1 600
4 G - 5 G	Kr 328.488 - Kr 410.609	26 640	2 220
5 G og over	Kr 410.610 og mer	34 080	2 840

G reguleres 1. mai hvert år.

Betalingsalternativer: Taket delt på 12 måneder eller kr 323,- per time.

De som har under 2 G i inntekt skal ikke betale mer enn kr 175,- per mnd. i hjemmehjelp og trygghetsalarm til sammen.

Priser matombringning til hjemmeboende og ved helse/velferdssentrene:

Abonnement full pensjon	Kr 2.950,- per mnd.
Abonnement middag m/dessert	Kr 1.910,- per mnd.
Middag med dessert (stykkepris)	Kr 75,-
Middag uten dessert (stykkepris)	Kr 65,-
Dessert	Kr 18,-
Frokost – stykkepris	Kr 35,-
Kveldsmat – stykkepris	Kr 35,-
Påsmurt – stykkepris	Kr 8,-
Kaffe – liten kanne (1/2 liter)	Kr 13,-
Kaffe – medium kanne	Kr 35,-
Kaffe – stor kanne	Kr 55,-

9. Vederlag for opphold på Skautun rehabiliterings- og omsorgssenter

Dagopphold	Kr 72,- per døgn
Tidsbegrenset opphold i institusjon	Kr 137,- per døgn
Avlastningsplass for pårørende	Gratis
Avlastningsplass i turnus for pårørende	Gratis

Langtidsopphold og tidsbegrenset opphold i institusjon over 60 døgn:

Betaling etter inntekt, jfr. forskrift om egenbetaling i institusjon.

10. Egenbetaling andre tjenester

Montering av trygghetsalarm (engangsbeløp):	Kr 330,-
Kommunal trygghetsalarm:	Kr 270,- per mnd.
Privat trygghetsalarm:	Kr 130,- per mnd.
Vask av tøy	Kr 35,- per kg

11. Kommunale avgifter

a) Gebyr for vann og avløp

Engangsgebyr for tilknytning – jfr. lokal forskrift § 5:

Engangsgebyr (tilkoblingsgebyr) betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett.

Tilkoblingsgebyr vann: kr. 3.000,-
Tilkoblingsgebyr avløp: kr. 5.000,-

Alle priser eks. mva.

Årsgebyr vann og avløp – jfr. lokal forskrift § 6:

Årsgebyret består av to deler, abonnementsgebyr (fast gebyr) og forbruksgebyr (fra vannmåler).

Abonnementsgebyr:

Abonnementsgebyret differensieres etter 5 brukerkategorier:

- Abonnementsgebyr for bolig med inntil 2 boenheter. Betaler en fast del.
- Abonnementsgebyr for fritidsbolig. Betaler en halv fast del.
- Abonnementsgebyr for bolig med mer enn 2 boenheter. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for kombinasjonsbygg bolig/næring. Se tabell gjengitt nedenfor.
- Abonnementsgebyr for næringsbygg. Se tabell gjengitt nedenfor.

Bolig med mer enn 2 boenheter, kombinasjonsbygg og næringsbygg betaler abonnementsgebyr basert på forbruk etter følgende tabell:

Kategori	Årsforbruk	Antall faste deler
Kategori 1:	0 – 300 m ³	1
Kategori 2:	300 – 800 m ³	2
Kategori 3:	800 – 2500 m ³	3
Kategori 4:	2500 – 5000 m ³	6
Kategori 5:	5000 – 10000 m ³	10
Kategori 6:	10000 – 50000 m ³	15
Kategori 7:	> 50000 m ³	25

Abonnementsgebyr vann (en fast del): kr. 300,-
Abonnementsgebyr avløp (en fast del): kr. 500,-

Alle priser eks. mva.

Forbruksgebyr:

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. kubikkmeter. Avløpsmengde regnes lik vannmengde.

Forbruksgebyr vann: kr. 14,57 pr. kubikkmeter
Forbruksgebyr avløp: kr. 19,96 pr. kubikkmeter

Alle priser eks. mva.

Stipulert forbruk:

Forbruksgebyr basert på stipulert forbruk er i utgangspunktet ikke aktuelt da vannmåler er påbudt i Rakkestad kommune. Der korrekt forbruk fra vannmåler ikke forefinnes, for eksempel ved defekt måler, stipuleres forbruket. Normalt benyttes gjennomsnittsforkbruk fra tidligere år, men for boligabonnenter kan også tabell gjengitt nedenfor benyttes. Kommunen avgjør i hvert enkelt tilfelle, hvilken stipuleringsmetode som skal benyttes.

Bruksareal:	Stipulert vannforbruk
0 - 72 m ² :	vannforbruk 120 m ³
73 - 180 m ² :	vannforbruk 170 m ³
181 - 240 m ² :	vannforbruk 195 m ³
241 - 300 m ² :	vannforbruk 225 m ³
301 - 360 m ² :	vannforbruk 255 m ³
361 m ² og mer:	vannforbruk 310 m ³

Andre gebyrer:

Gebyr for midlertidig tilknytning – jfr. lokal forskrift § 9: kr. 1.000,-

Gebyr for manglende vannmåleravlesning – jfr. lokal forskrift § 4: kr. 1.000,-

Gebyr for kalibrering av vannmåler – jfr. lokal forskrift § 7: kr. 1.000,-

Alle priser eks. mva.

b) *Gebyr for slamtømming*

Slamtanker Kr 1.457,- (0 - 4 m³)
Slamtanker Kr 346,- (per m³ over 4 m³)
Innelukkede tanker Kr 1.414,- (0 - 3 m³)
Innelukkede tanker Kr 1.920,- (3,1 - 6 m³)
Innelukkede tanker Kr 346,- (per m³ over 6 m³)
Minirensanlegg Kr 1.952,- (0 - 4 m³)
Minirensanlegg Kr 2.416,- (4,1 - 7 m³)
Minirensanlegg Kr 346,- (per m³ over 7 m³)

Ovennevnte priser er ekskl. mva. Det kan innkreves et gebyr på kr 570,- ekskl. mva per fremmøte når slam-/septiktanken av praktiske grunner ikke kan tømmes.

c) Renovasjonsavgift (alle priser er uten mva.)

Ordinær renovasjonsavgift settes til **kr 2.103,-** ekskl. mva per stativ.

Abonnement med hjemmekomposteringsavtale **kr 1.683,-** ekskl. mva per stativ.

Abonnement med samarbeidsavtale **kr 1.683,-** ekskl. mva per stativ.

Abonnement med hjemmekompostering og samarbeidsavtale **kr 1.262,-** ekskl. mva per stativ.

Nytt renovasjonsstativ	Kr 1.280
Kompostbeholder – kompostbjørn	Kr 1.360
Kompostbeholder – biolan	Kr 2.052
Bøttesett (for oppbevaring av bark og matavfall)	Kr 156
Ekstra avfallssekker – selges v/Rakkestad servicekontor	Kr 24

d) Priser Kopla renovasjonsplass (alle priser er uten mva.)

Avfallsfraksjon	Pris per tonn
Grovavfall/næringsavfall til deponi	Kr 1.680
Sortert avfall	Kr 1.236
Papp fra næringsdrivende	Kr 350
Papir fra næringsdrivende	Kr 350
Gipsavfall, privathusholdning	Kr 640
Gipsavfall, næringsdrivende	Kr 1.236
Trevirke	Kr 850
Jern/metall	Kr 232
Impregnert trevirke	Kr 2.000
Tippmasser som kan benyttes	Kr 20
Tippmasser som ikke kan benyttes	Kr 200
Minstepris over vekt	Kr 48

Levering av avfall fra næring:

Sortert avfall og avfall til deponi, iht. prisliste	Betales iht. vekt
Avfallssekker m/kommunens logo	Kr 0,00
Hageavfall (per m ³)	Kr 24,00

Farlig avfall, deklarerer på bedrift og faktura blir sendt direkte

Større mengder farlig avfall og EE-avfall, samt kuldemøbler fra næringsliv (kjøledisker) - som Kopla renovasjonsplass ikke har plikt til å ta imot* - henvises til regionale mottaksanlegg.

(* inntil 400 kg pr avfallsbesitter pr år.)

Levering av avfall fra husholdninger:

Personbil, sortert avfall (avfall til gjenvinning)	Kr 0,00
Personbil, avfall deponi (per stk)	Kr 56,00
Stasjonsvogn, varebil, kombibil, bil m/henger	Betales iht. vekt
Avfallssekker m/kommunens logo	Kr 0,00
EE-avfall, kuldemøbler, farlig avfall*, hageavfall, jern og metall	Kr 0,00

(* gjelder også pcb vinduer og impregnert trevirke inntil 400 kg pr avfallsbesitter pr år.)

e) Feieravgift (alle priser uten mva)

For 1, 1 ½ og 2 etasjes bygg, per pipe	Kr 333,-
For 3 etasjes bygg, per pipe	Kr 398,-
For bygg høyere enn 3 etasjer, per pipe	Kr 510,-

12. Inndekningsgrad på kommunale avgifter

Kommunen følger prinsippet med 100 prosent inndekning av kommunale avgifter (vann, avløp, slam, renovasjon og feiing).

13. Betalingsregulativ for plansaker, utslippsaker og byggesaker m.m.

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1a.

Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp som settes til kr 620,-.

14. Betalingsregulativ for oppmåling

Gebyrene skal fastsettes slik at kommunen oppnår selvkost – se vedlegg 1b.

Gebyrsatsene skal bygge på et grunnbeløp som settes til kr 620,-.

Vedlegg 1a: Betalingsregulativ for plansaker, utslippsaker og byggesaker m.m. i Rakkestad kommune, Østfold

Kapittel 1 - Generelle bestemmelser

§ 1-1. *Hjemmel*

Med hjemmel i lokal forskrift vedtatt 22.03.2012 fastsettes dette gebyrregulativ av Rakkestad kommunestyre Gebyrer for tjenester som ikke er lovpålagte er fastsatt etter selvkostprinsippet, jf. Kst. sak 36/06.

§ 1-2. *Gyldighet*

Dette regulativet er gyldig fra 01.01.2013 og frem til nytt gebyrregulativ fastsettes/revideres av kommunestyret. Gebyr beregnes etter de satser som gjelder på det tidspunkt fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag og/eller annen bestilling foreligger.

§ 1-3. *Grunnbeløp (G)*

Grunnbeløp (G) for utregning av gebyr fastsettes av kommunestyret. Eventuelle kostnader til andre myndigheters behandling, så som arkeologiske registreringer kommer i tillegg til disse gebyrene. Det samme gjelder kostnader med undersøkelser av grunnforhold, rasfare mv. og miljøforhold.

§ 1-4. *Betalingsbestemmelser*

Den som får utført tjenester etter dette regulativ skal betale gebyr. Regning for gebyr blir sendt ut like etter/med at fullstendig søknad, tilleggssøknad, planforslag og/eller bestilling foreligger. Ved for sen betaling tilkommer purregebyr. Etter nytt forfall sendes kravet til innfordring. Det kan kreves at gebyr skal være betalt før arbeidet med saken settes i gang.

For byggesaksbehandling sendes gebyr når vedtak er fattet. Hvert enkelt forvaltningsvedtak for byggesak belastes iht. gjeldende bestemmelse i kapittel 4.

§ 1-5. *Søknader som avslås eller hvor tiltaket/planen ikke blir gjennomført*

Gebyret blir det samme uavhengig av om vedtaket innebærer tillatelse, avslag eller om tiltaket ikke blir gjennomført.

§ 1-6. *Redusert gebyr*

Når særlige grunner foreligger, kan administrasjon etter søknad redusere gebyret. Med betegnelsen særlige grunner menes det her bl.a. tilfeller der gebyret er åpenbart urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og i forhold til det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt. En søknad om redusert gebyr må sendes Rakkestad kommune innen 3 uker etter at vedtak er fattet.

§ 1-7. Ulovlig igangsetting

Settes et tiltak i gang før de nødvendige tillatelser foreligger, eller uten at den lovlige prosedyren er fulgt, ilegges den ansvarlige et tilleggsgebyr på 50 % av tilsvarende det ordinære gebyret for den type saker.

Overtredelsesgebyr er hjemlet i PBL § 32-8.

§ 1-8. Klageadgang

Enkeltvedtak om fastsetting av gebyr etter dette regulativ kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. Kommunens eget klageorgan er første klageinstans i den enkelte sak.

Kapittel 2 - Plansaker

§ 2-1. Søknad om dispensasjon fra arealplan (bebyggelsesplan, reguleringsplan, kommuneplanens arealdel):

1. Søknad som kan behandles administrativt etter delegering - Gebyr = 7 x G.
2. Søknad som må behandles av formannskapet - Gebyr = 12 x G.
3. Ved behandling av dispensasjonssøknader i henhold til kommuneplan, kommunedelplan, regulerings- eller bebyggelsesplaner betales gebyr for dispensasjonsbehandling. Søknad om tiltak etter PBL § 20 som først må behandles som dispensasjonssak medfører også ordinært gebyr etter dette regulativ.

§ 2-2. Søknad om mindre vesentlig endring i bebyggelsesplan eller reguleringsplan:

1. Søknad som må behandles av formannskapet - Gebyr = 12 x G.

§ 2-3. Forslag til bebyggelsesplan, reguleringsplan eller vesentlig endring av gjeldende bebyggelses- eller reguleringsplan

1. Vedtak om oppstart av planarbeid:

Når det kommer inn private reguleringsforslag jf. PBL § 12 som ikke er i samsvar med kommuneplan, skal formannskapet eller kommunestyret avgjøre om forslaget skal tas opp til videre behandling. For denne behandlinga skal det betales følgende gebyr:

12 x G

Annonse- og andre kostnader med bekjentgjøring av planarbeidet bekostes av forslagsstiller.

2. Videre behandling fra og med 1. gangs behandling i formannskapet (offentlig ettersyn) til og med egengodkjenning i kommunestyret, inkl. annonsekostnader:
  - a) For planer med størrelse 3 dekar eller mindre: 30 x G
  - b) For planer med størrelse 3 - 10 dekar: 50 x G
  - c) For planer med størrelse over 10 dekar: 65 x G

§ 2-4. Konsekvensutredninger (pbl kap. VII-a)

For behandling av konsekvensutredninger der kommunen er ansvarlig myndighet, blir gebyrsats fastsatt etter nærmere vurdering/avtale. Gebyret skal fastsettes etter selvkostprinsippet. Det skal føres timeliste for arbeidet.

§ 2-5. Annet arbeid:

1. Alt planteknisk arbeid, rettelser, justeringer, omarbeidelser m.m., som må utføres på plankartet før planen godkjennes lagt ut til 1. gangs offentlig ettersyn, skal dekkes av den som fremmer planen. Hvis kommunen skal utføre disse arbeidene betales et gebyr på 2 x G pr. time.

Kapittel 3 - Utslippsak

§ 3-1. Søknad om utslippstillatelse for inntil 15 PE: Gebyr = 6 x G.

§ 3-2. Søknad om utslippstillatelse som overstiger 15 PE: Gebyr = 12 x G.

§ 3-3. Kornfordelingsanalyse av jordprøve (pr. prøve): Gebyr = 10 x G.

Kapittel 4 - Byggesak

§ 4-1. Søknad om tillatelse til tiltak etter pbl 20-2

1. Søknad om driftsbygninger i landbruket etter PBL § 20-2 a

0-500 kvm = 7G

501-800 kvm = 12G

800-1000 kvm (enkle landbruksbygg) = 18G

2. Pbl § 20-2c - søknad om midlertidige eller transportable bygninger - Gebyr = 7 x G.

3. Pbl § 20-2 a - søknad om mindre byggearbeid på bolig- og fritidseiendom - Gebyr = 7 x G.

§ 4-2. Søknad om tillatelse til tiltak etter Pbl 20-1

Hvor ikke annet fremgår er bruksareal (BRA) iht. NS 3940 beregningsgrunnlag for utregning av gebyr. Utstedelse av midlertidig brukstillatelse/ferdigattest vedtatt etter plan- og bygningsloven inngår i de forskjellige gebyrer.

1. PBL § 20-1a - søknad om tillatelse til tiltak til nybygg, tilbygg og påbygg for boliger, fritidsboliger og næringsbygg mv.:
  - a) Inntil 70 m² BRA – Gebyr = 10 x G.
  - b) 71 m² – 300 m² BRA – Gebyr = 20 x G.
  - c) 301 m² – 800 m² BRA – Gebyr = 25 G. Gebyr for areal > 800 m² er 25 x G. Hver påbegynte 100 m² BRA over 800 m² belastes med 3G.
  - d) Søknad om driftsbygninger i landbruket over 1000 m² etter PBL § 20-1 a – Gebyr = 25 x G. Hver påbegynte 100 m² BRA over 1100 m² BRA belastes med 3G. Eks:
Driftsbygning på 1001 m² = 25 G i gebyr. Driftsbygning på 1101 m² = 28 G i gebyr.

2. PBL § 20-1a - varige konstruksjoner og anlegg
  - a) Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 10 x G.
  - b) Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.
  - c) Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.

3. PBL § 20-1c- vesentlig fasadeendring, Gebyr = 7 x G.

4. PBL § 20-1b og j - vesentlig endring eller reparasjon på tiltak og plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg
  - Tiltaksklasse 1 – 10 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 15 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 25 x G

5. PBL § 20-1d- bruksendring eller vesentlig utvidelse/endring av tidligere drift på tiltak som nevnt under PBL § 20-1a
  - Tiltaksklasse 1 – 10 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 15 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 25 x G

6. PBL § 20-1e - riving av tiltak som nevnt under PBL § 20-1 a
  - Tiltaksklasse 1 – 10 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 15 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 25 x G

7. PBL § 20-1 f - Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner
  - Tiltaksklasse 1 – 10 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 15 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 25 x G

8. PBL § 20-1 g- oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i boliger - Gebyr = 10 x G.

9. PBL § 20-1 h og i - oppføring av innhegning mot veg, skilt eller reklameinnretninger o.l. - Gebyr = 7 x G.

10. PBL § 20-1 m - deling av eiendom eller bortfeste av enhet i mer enn 10 år.
  - a) Når grense er fastsatt i vedtatt arealplan - Gebyr = 4 x G.
  - b) Når grense ikke er fastsatt i vedtatt arealplan - Gebyr = 7 x G.
  - c) Ev. gebyr for behandling av dispensasjon/endring av plan kommer i tillegg.

11. PBL § 20-1 k- vesentlig terrenginngrep
  - a) Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 10 x G.
  - b) Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.
  - c) Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.

12. PBL § 20-1 I anlegg av veg eller parkeringsplass
  - a) Tiltaksklasse 1 - Gebyr = 10 x G.
  - b) Tiltaksklasse 2 - Gebyr = 15 x G.
  - c) Tiltaksklasse 3 - Gebyr = 25 x G.
13. PBL § 21-1- forhåndskonferanse - Gebyr 0 x G.
14. PBL § 21-2 - søknad om rammetillatelse – gebyr som for pkt. 1 til 12. Avhengig av hva det søkes om.
15. PBL § 21-2 - søknad om igangsettingstillatelse (trinnvis behandling) For hver igangsettingstillatelse betales ett gebyr. Gebyr = 3 x G.
16. Utstedelse av midlertidig brukstillatelse/ferdigattest der tiltaket allerede er tatt i bruk – Gebyr = 3 G
17. Avslag på søknad til tiltak etter PBL § 20-1 ilegges gebyr tilsvarende halvparten av gebyret for godkjent søknad for tiltaket.
18. Ulovlighetsoppfølging.
For arbeider med ulovligheter betales det etter medgått tid. 1G per time.

§ 4-3. Godkjenning av foretak for ansvarsrett

1. PBL § 22-3 - søknad om lokal godkjenning av foretak for ansvarsrett
  - a) Første gangs godkjenning:
    - Tiltaksklasse 1 – 5 x G
    - Tiltaksklasse 2 – 7 x G
    - Tiltaksklasse 3 – 10 x G
  - b) Senere godkjenninger:
    - Tiltaksklasse 1 – 3 x G
    - Tiltaksklasse 2 – 5 x G
    - Tiltaksklasse 3 – 7 x G
2. PBL § 22-1 - søknad om godkjenning av ansvarsrett for foretak med sentral godkjenning:
  - Tiltaksklasse 1 – 0 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 0 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 0 x G
3. PBL SAK § 6-8 - søknad om personlig godkjenning for oppføring av bolig/fritidsbolig til eget bruk. Gebyr = 5 x G

§ 4-4. Endringer i forhold til gitte tillatelse eller registrert søknad

1. Søknad om endring i forhold til gitte tillatelse - Gebyr = 3 x G. per vedtak
2. Behandling/godkjenning av reviderte tegninger
  - Tiltaksklasse 1 – 3 x G
  - Tiltaksklasse 2 – 5 x G
  - Tiltaksklasse 3 – 8 x G

§ 4-5. Dispensasjoner fra bestemmelser i lov og forskrift (pbl § 7)

1. PBL § 7 - dispensasjonssøknad som kan behandles administrativ etter delegering Gebyr = 7 x G.
2. PBL § 7 - dispensasjonssøknad som må behandles av formannskapet Gebyr = 12 x G.

§ 4-6. Utstikking og kontrollmåling av plassering av tiltak

Dersom ansvarshavende i byggesak leier kommunen til å utføre plassering/innmåling/kontroll av tiltak. Utsetting av bygg består av minimum 1 hjørne og retningspel + ev. høydeutsett.

1. Første tiltak på eiendommen Gebyr = 7 x G.
2. Tillegg pr. tiltak når det utstikkes/innmåles flere tiltak samtidig på samme eiendom Gebyr = 2 x G.
3. Fra og med 2. gangs utstikking av samme tiltak - pr. tiltak Gebyr = 7 x G.
Dersom kommunens bygningsmyndighet har satt vilkår om at et tiltak skal utstikkes/plasseres/kontrolleres av kommunene selv, skal det ikke innkreves gebyr.

Vedlegg 1b: Betalingsregulativ etter Matrikkelloven - 2013

Dette betalingsregulativet er fastsatt i medhold av Matrikkellovens § 32 og forskrift av 26. juni 2009 nr. 864 til Matrikkelloven § 16.

Grunnbeløpet (G) i dette betalingsregulativet er det samme som grunnbeløpet i betalingsregulativet for byggesaker, plansaker, delingssaker, kartforretning, oppmåling m.m. i Rakkestad kommune.

Gebyrer for arbeider etter Matrikkelloven (lovens § 32, forskriftene § 16) fastsettes som følger:

A. Oppretting av ny matrikkelenhet.

A.1. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som skal forbli selvstendig enhet:

$$\text{Gebyr} = 20 \times G$$

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.2 Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn som i henhold til vedtak skal bli tilleggsareal til eksisterende matrikkelenhet og tilleggsarealer som blir behandlet i henhold til reglene om arealoverføring:

Areal 0 – 500 m ²	Gebyr = 8 x G
Areal 501 – 1000 m ²	Gebyr = 10 x G
Areal over 1000 m ²	Gebyr = 14 x G

Dersom utearbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – for tilleggsarealer over 1000 m², tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.3. Oppretting av ny grunneiendom og ny festegrunn over større sammenhengende arealer til landbruks-, idretts- eller friluftsførmål samt andre allmenntnyttige formål:

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 12 x G. Dersom utearbeidet – selve Oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker - tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

A.4 Oppretting av uteareal på eierseksjon:

Areal 0 – 250 m ²	Gebyr = 4 x G
Areal 251 – 1000 m ²	Gebyr = 6 x G
Areal over 1000 m ²	Gebyr = 10 x G

Det betales fullt gebyr for oppmåling av den første seksjonen på en grunneiendom, deretter innrømmes 30 % rabatt for hver av de neste seksjonene som skal opprettes på den samme grunneiendommen.

A.5 Oppretting av ny anleggseiendom:

Volum 0 – 2000 m ³	Gebyr = 16 x G
Volum over 2000 m ³	Gebyr = 16 x G + 1G pr. påbegynt 1000 m ³

A.6 Oppretting av ny anleggseiendom som skal være tilleggsvolum til eksisterende anleggseiendom eller at volum skal overføres ved hjelp av arealoverføring:

Volum 0 – 250 m ³	Gebyr = 10 x G
Volum 251 – 500 m ³	Gebyr = 12 x G
Volum over 501 m ³	Gebyr = 12 x G + 1G pr. 500 m ³ i økning

A.7. Registrering av jordsameie:

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie betales etter medgått tid.
Minstesats 2 x G + 1G pr. time

B. Oppmåling av eksisterende eiendom.

B.1. Oppmåling av eksisterende eiendom der eiendomsgrensene ikke er oppmålt tidligere ved hjelp av koordinater:

B.1.1 Oppmåling av hele eiendommen:

Gebyr = 12 x G

Dersom utarbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.2 Oppmåling av hele eiendommer som benyttes til landbruks-, idretts-, eller friluftsførmål samt andre allmennyttige formål:

Uavhengig av areal betales det et grunnbeløp på 8 x G.

Dersom utarbeidet – selve oppmålingsforretningen med innmåling og utsetting av grensemerker – tar lengre tid enn 5 timer, betales 1,5 G pr. påbegynt time utover 5 timer i tillegg.

B.1.3 Oppmåling av del av eiendommen:

Inntil 3 grensepunkter	Gebyr = 6 x G
Deretter for hvert punkt	Gebyr = 1G

Dersom alle grensepunktene til eiendommen blir oppmålt, skal gebyret fastsettes etter pkt. B.1.1.

D.3.3 Når festetomten har eksisterende målebrev utstedt før 01.01.1968 eller ikke har målebrev, betales gebyr etter pkt. B.1.1.

D.4. Utstedelse av matrikkelbrev.

Matrikkelbrev inntil 10 sider kr. 175,-

Matrikkelbrev over 10 sider kr. 350,-

Gebyret er fastsatt av Statens Kartverk og vil bli regulert etter bestemmelse fra dem.

E. Betalingsbestemmelser, urimelig gebyr, tinglysingsgebyr m.m.

E.1. Betalingsbestemmelser.

Gebyr etter denne gebyrforskriften her skal betales i henhold til faktura utstedt av kommunen. Fakturaen skal være betalt før saken blir matrikkelført og eventuelt sendt til tinglysing. I perioden fra fakturaen blir sendt ut og til den blir betalt, løper ikke tidsfristen i henhold til forskriftene § 18, andre avsnitt.

E.2. Fakturamottager.

Faktura utstedt etter reglene i denne gebyrforskriften skal betales av rekvirenten av forretningen. Gebyret kan rettes til andre dersom det er en avtale om dette.

E.3. Betaling av tinglysingsgebyr og eventuelt dokumentavgift.

I saker som skal tinglyses skal tinglysingsgebyret og dersom det er aktuelt også dokumentavgiften være betalt før saken blir sendt til tinglysing. Disse gebyrene vil framkomme som egne poster på fakturaen som nevnt under pkt. E.1.

E.4. Rabatt.

Dersom det blir søkt om og godkjent fradeling av flere nye eiendommer fra samme grunneiendom i en sak, innrømmes 30 % rabatt fra og med eiendom nummer to. Dette gjelder punktene A.1. og A.2 ovenfor.

E.5. Urimelig gebyr.

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmakts haver kan under de samme forutsetningene og på bakgrunn av en grunngitt søknad fra den som har mottatt kravet om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.